

DABARTIES BILDESIOUS

"The Story of Lithuania" Išleista

Rugp. 7 d. Stratford House New Yorke išleido Lietuvos istoriją angli kalba: THE STORY OF LITHUANIA. Istoriją originaliai parašė kun. Thomas G. Chase (Čižauskas). Jis nevertė, ar nesekė, kurią nors lietuvišką istoriją, bet nuo pradžios ligi galo surinko žinias ir savais žodžiais atpasakojo visą Lietuvos istoriją, pradedant lietuvių tautos užgimimu ir baigiant 1946 m. įvykiais.

Knyga turi 392 puslapius, 8 žemėlapius (Dr. K. Pakšto), autoriaus žodį, William Henry Chamberlin įvadą, plačią bibliografiją, chronologiją ir indeksą. Štai kokia įtampa:

PART I

Formation of the Lithuanian State

I. Beginnings of the Lithuanian Nation.

II. King Mindaugas.

PART II

The Early Lithuanian Grand Dukes

III. The First of a Dynasty.

IV. Brothers and Co-Rulers.

V. Jogaila and Lithuania.

VI. Vytautas the Great.

PART III

Lithuania of the Late Middle Ages

VII. A Decade of Uncertainty.

VIII. Grand Duke Casimir.

IX. Grand Duke Alexander.

X. The Last of a Dynasty.

XI. The Union of Lublin.

XII. The Religious Revolt.

PART IV

The Polish-Lithuanian Republic

XIII. Valois and Bathory.

XIV. First of the Vasas.

XV. The Muscovite and Swedish Wars.

XVI. Two Native Rulers.

XVII. The Electors of Saxony.

XVIII. The First Partitions.

XIX. The Final Partitions.

PART V

The Regeneration of Lithuania

XX. Lithuania and Napoleon.

XXI. Liberalism of Tsar Alexander.

XXII. The Insurrection of 1863.

XXIII. Forty Years of Repression.

XXIV. Regeneration of Lithuania.

XXV. Political Rebirth of Lithuania.

PART VI

The Republic of Lithuania

XXVI. Reestablishment of Independent Lithuania.

XXVII. Wars of Independence.

XXVIII. Domestic and Foreign Settlements.

XXIX. Lithuania and World War II.

Iš italpos matyti kaip plačiai ši Lietuvos istorija parašyta. Atskira dalis, ar pavieniai skyriai tinka pasiskaitoms ar straipsniams. Be šios istorijos negalės apsieiti politikai, diplomatai, visuomenininkai, profesionalai, mokytojai ir mokiniai. Kiekvienas lietuvis privalėtų turėti vieną.

THIS WEEK!

MAKE EVERY
PAY DAY
BOND DAY
Join The Pay-Roll
SAVINGS PLAN

DABININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DABININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

DABININKAS
Lithuanian Semi-Weekly
Newspaper
Published every
TUESDAY and FRIDAY
266 Broadway, 3. Boston 27, Mass.

VOL. XXXI — No. 63.

TEL. SOUTH Boston 2680

ANTRADIENIS (Tuesday), RUGPĖČIŠ (August), 20 D., 1946 M.

TEL. SOUTH Boston 2680

FIVE CENTS.

Amerikos Atstovas Pasmerkė Jugoslavus

Belgradas, Jugoslavija, rugp. 19 — Savaitė atgal du Jugoslavijos kovos lėktuvai paleido šūvius į Amerikos C-47 lėktuvą ir jį privertė nusileisti arti Ljubljana. Turkinios karininkas buvo pavojingai sužeistas, kaip praneša Jung. Valstybių ambasada. Jugoslavijos lėktuvai šaudė į Amerikos lėktuvą net ir no to, kada tas lėktuvas nusileisdamas susidaužė.

Jung. Valstybių ambasadorius Richard C. Patterson, Jr., kuris ka tik sugrįžo į ambasadą, griežtai pasmerkė jugoslavus už šaudymą į drauginės valstybės lėktuvą kurį androje buvo palydės ir tik Dievo malonė ir nūto sumanymas išvengė amerikiečių žyvybės.

OPA Leido Pakelti Radio Kainas

Washington, D. C. — OPA (kainų kontrolės administracija) leido pakelti nuo 3 iki 12 nuosimėčių kainas už radio, pečius, skalbiamąsias mašinas, ir kitokių daiktus, reikalingus namuose.

Taipai leido pakelti vienu arba dviem centais iš statinės leidžiamo ir bonkomo pardavinėjamo alaus.

KOVA UŽ NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ATSTATYMĄ

Praeito mėnesio pradžioje įvyko Europoje vadovaujančių Lietuvos išlaisvinimo reikalui pasitarimas, kuris padarė visą eilę svarbių nutarimų.

Konferencija nutarė nedelsiant sudaryti Vykdomąjį Organą. Lietuvos žmonės, taip pat kaimo ir jos tremtiniai Vakarų Europoje, laukia didžiosios paramos, finansinės ir kitos iš Amerikos lietuvių.

Kopiją savo knygyne. Visos įstaigos, knygynai ir mokyklos turėtų ją įsigyti. Dabar mūsų jaunimas negalės pasiteisinti, kad nežino Lietuvos istorijos, kad nėra tokios knygos angli kalba.

THE STORY OF LITHUANIA yra gražiai išleista, aiškiai atspausdinta, turintis gražiai išskirstytas. Iš viso knyga duoda malonaus įspūdžio. Apdairai yra kieti, palšos soaudos su raudona juosta ir su užvardinimu. THE STORY OF LITHUANIA. Apdairai turi geltoną užvalkelį su raudona juosta ir žaliomis raidėmis. Virš užrašo yra Lietuvos Vytis.

Knygos kaina \$3.50. Galima užsisakyti tiesiog iš Statford House, 52 Vanderbilt Avenue, New York 17, New York; arba, Rev. C. E. Paulonis, 207 York Street, Brooklyn, New York. Lieti šiol atspausdintas ribotas skaičius, tad gali pritrūkti. Pasiskubinkite įsigyti THE STORY OF LITHUANIA.

Aš Buvau Sovietų Divizijos Komendanto Vertėju

Tūla Beverly Spiegel iš Cincinnati, Ohio, puošiasi įvairiais burštiniais, karoliais, kuriuos jai paliko jos tėva. Jis buvo pardavėjas įvairių retenybų. Dažnai merginoms galva skauda, kai jos neturi kuo pasipuosti, bet dar daugiau yra galvosukio kai per daug papuošalų.

Svedija Duoda Rusijai
278,000,000 Dolerių
Kredito

Stockholm, Švedija — Švedijos valdžia sutinka duoti sovietų Rusijai 278 milijonus dolerių kredito. Sovietų Rusija už tą sumą pirkty iš Švedijos mašinų ir kitų pramonės ir industrijos daiktų.

Tūkstantis Užmušta Musulmanų - Indusų Riaušėse Kalkutoje

Kalkutta, India, rugp. 15 — Riaušės tarp Indijos musulmanų ir indusų tebesitęsia. Apskaičiuojama kad daugiau kaip 1,000 užmušta ir 2,000 sužeista. Anglijos kariuomenė ir policija stengiasi riaušes numalšinti. Tačiau kol kas nepavyko tai padaryti. Mahometonai (musulmanai) ir indusai degina vieni kitų įstaigas.

Visos Indijos Kongreso partija priima Anglijos planą dėl tautinės laisvės, bet Mahometonų Sąjunga nepripasidada. Ji reikalauja atskiros valstybės, nepriklausomos nuo Indijos daugumos. Indija turi 389 milijonus gyventojų, iš kurių

rių yra apie 90 milijonų mahometonų. Gatvės nuklotos lavonais. Vyrų, moterų ir vaikų iškraustyti iš tų miestų dalių, kur eina kruvinos riaušės.

Karo Veteranai Stoja Seminarijai

Alexandria, La. — Dvidešimts karo veteranų priimta į Aleksandrijos vyškupijos seminariją, sekti kunigiškus mokslus. Tas skaičius veteranų padvigubino naujų kandidatų klase. Veteranai pasireiškė, kad jie jautė pašaukimą laike bausti karo mūšius.

AUSTRALIJOS ATSTOVAS REIKALAUJA SUDARYTI ŽMONIŠKUMO TEISIŲ TEISMĄ

Paryžius, Prancūzija, — spręstų visų tautų bylas. Rugp. 19 — Herbert V. Evatt, Australijos delegacijos pirmininkas, Paryžiaus taikos konferencijoje pasiūlė, kad "keturi didieji" sudarytų "žmoniškumo teisių teismą", kuris

d. visi vieškeliai buvo užpildyti automobiliais. Tą dieną žuvo 14 žmonių, daug sužeistų.

AUTOBUSO IR AUTOMOBILIO NELAIMĖJE UŽMUŠTA PENKI

Scarboro, Me., rugp. 19 — Ant Cascades vieškelio, jungiančio Old Orchard Beach ir Route 1 įvyko baisi nelaimė. Susimušė autobusas su automobiliu. Toje nelaimėje, važiuojant automobiliu, vienos šeimos penki nariai buvo užmušti.

Autobusu važiuosieji, kai kurie tik lengvai buvo sužeisti. Autobuso vairuotojas sako, kad automobilis išsisuko iš linijos, kada buvo labai daug važiuojančių.

Sekmadienį, rugpjūčio 18

Veteranams Proga Studijuoti Airijoje

Boston — Bostono Vyskupo Kelleher pastangomis, veteranai dabar gali keliauti į Airiją ir tęsti savo mokslą, ir valdžios lėšomis bus užlaikomi įvairiose Airijos pagarsėjusiose kolegijose.

Rusijos Kalėjimuose Tebėra 2,500 Prancūzų

Paryžius, rugpjūčio 19 — Praneša, kad Rusijos kalėjimuose, nežūrint į Prancūzijos ir Rusijos santykius, tebėra 2,500 prancūzų.

— Generalai valgo ikrus, o kareiviams nevalia eiti į restoraną, kur oficialiai. — Mūsų tikrieji prieštai — anglai ir amerikiečiai, — prasiitarė divizijos komendantas. — Aukšto rusų karininko nuomonė — kaip jie nugalės anglius ir USA. — Raudonasis komandierius apie komunizmo ir nacizmo giminingumą. — Istorijėlė apie ankso dantis. — Išvežė nacių kalintus ir sąjungininkus išvadotus žmones. — Raudonoji armija įsiveda "ponus". — Sovietų karininkui nevalia vesti paprastos mergaitės. — Raudonarmiečiai žinojo tik tris žodžius: Schnaps, Uhr, Frau. — Areštavo sužadėtinį, kad palauztų merginą...

Baisioji pradžia

— Keletui dienų praslinkus nuo to, kaip Raudonoji armija okupavo N. miestą netoli Berlyno, aš buvau paskirtas vertėju prie divizijos komendanto, — šitaip pradeda savo atsiminimus Jean Wolf belgų laikraštyje "Vrai" Nr. 24. — Pačioje pradžioje, — rašo jisai, — žudymai, išprievartavimai, plėšimas didėjo ir augo. Net baisu pasakyti, kaip staiga buvo sudrausti, ir raudonarmiečiai pradėjo elgtis tvarkingiau.

Keturios klasės prie stalų — "proletariato" armijoj

Vidurdienį mano pirmoj tarnybos dienoj aš buvau pakviestas pietauti drauge su savo naujaisiais "bosais". Iš karto man krito į akį du dalykai: pirmas, — jie visiškai nesilaikė priimtų mandagumo taisyklių: jie valgė imdami su pirštais ir viską maišė: padažą, rūgintus agurkus, uogienes, mėsą, sūrį, ir viską gausiai užliedami šampanu; antra — krito į akis valgių gausumas ir prabanga. Greit patvriau, kad toje "proletariškiausioje pasaulio armijoje" yra įvesta keturių rūšių valgyklos (kantinos): kareivių, kur jie gauna socialiai, bet paprastą maistą, — puskarininkių, kurie maitinami geriau, — karininkų, kur duodamas pirmos rūšies maistas, ir — generolų, kur galima kimšti kaviarus, šampaną ir

daugybę kitų retenybų... Prie šio tai paskutinio stalo aš ir gaudavau maistą, tai buvo gal vienintelis mano gyvenime laikotarpis, kada galėjau gėrėtis nuolatiniu puotavimu...

Ar rusų piau tuvas ir vokiečių plaktukas galėtų valdyti pasaulį?

Komendantui aš atrodiau simpatišku ir jisai ėmė manimi pasitikėti. Sužinojau, kad jisai buvo gavęs griežtą žukovo įsakymą su vokiečiais elgtis kaip galima prietelingiau. Štai dėl ko, norėdamas šiems pasirodyti teisingu, komendantas įsakė sušaudyti keletą savo pačių kareivių. Aš jo paklausiau: kaip čia gali būti — juk Reicho gyventojai yra mirtini rusų prieštai, o jis įvykdė tokią sąvųjų bausmę ju akyvaizdoje?

— Visiškai ne, — atsakė jisai. — Vokiečiai nėra mūsų prieštai. Jie yra darbštūs, disciplinuoti žmonės. Mums buvo nemalonu būti priverstais kautis prieš juos; tas karas buvo daugiau kova tarp dviejų konkurentų. Mes nežinome, kas palenkė Hitlerį mus užpulti, ypač, kad mes buvome geruose santykiuose, tuo labiau, pavyzdžiui, nuo pasidalinimo Lenkijos. Toliau, argi ne mūsų didysis Leninas rašė: Ar rusų piau tuvas ir vokiečių plaktukas galėtų vienuodu valdyti pasaulį? Dėl ko ne? Mūsų tikrieji prieštai yra anglai ir amerikiečiai. Kai mes gavome patvarkymus iš Tesinvs 5-tame rusl.

SOVIETŲ RUSIJA NENORI ILEISTI TRANS-JORDANO Į JUNG. TAUTŲ SEIMĄ

New York — Trans-Jordanas padavė aplikaciją Jung. Tautų Organizacijai, kad ją priimtų į tą organizaciją. Sovietų Rusijos delegacija išėjo prieš Trans - Jordana. Rusijos atstovas pareiškė, kad Trans - Jordanas nėra nepriklausoma valstybė, bet tik Anglijos padaras.

Sovietų Rusija visai neturėtų kelti tokio klausimo apie Trans - Jordana. Ukraina ir Baltgudija visai nėra nepriklausomos valstybės. Jos yra pilnoje sovietų Rusijos kontrolėje. Bet sovietų Rusija įbruko į valstybių atstovus.

Sovietų Rusija taipgi priešinasai Airijos ir Portugalijos priėmimui į Jung. Tautų organizaciją. Tačiau visiems yra žinoma, kad Airija ir Portugalija buvo neutralės valstybės laike karo. Rusija gi jas vadina fašistuojančiais kraštais. Niekas taip glaudžiai nebuvo susiriesęs su fašistais - naciais, kaip sovietų Rusija. Taigi ji pirmoji turėtų būti išbraukta iš Jung. Tautų organizacijos. Kartu su ja turėtų išeiti Ukraina ir Baltgudija, kurios yra Rusijos vergijoje.

IVAIROS ŽINIOS

BAŽNYČIA IR POLITIKA

Dažnai yra kaltinama Bažnyčia, ypač Popiežius, kad kišasi į politiką. Sv. Tėvui, Kristaus Vietininkui, terūpi vienas dalykas: apginti katalikų religiją, kur ji bebūtų, ir ją apsaugoti nuo prieš-krikščioniško komunizmo pasikesinimų.

Jei nebūtų komunistų ir kitų tikėjimo priešų, katalikybė žydėtų visame pasaulyje, visi gyventų taikoje ir brolybėje ir nereiktų Paryžiaus konferencijos.

Žmonės, kurie tapo vargšais per šį karą, nustodami visko, jei šiandien jiems būtų suteikta laisvė, jie neabejotinai grįžtų prie Dievo, pasivesdami Bažnyčios globai ir vadovavimui.

Popiežius nebūtų ištikimas Kristui, kurio yra Viškaras, jei jis neatliktų savo pareigos, jei jis nestotų į atvirą kovą net įstatydamas savo gyvybę į pavojų prieš Kristaus priešus. Nelengvas yra dalykas šiais laikais, bet nelengva buvo ir Apaštalamis užsiplūti ant jų pačių tautiečių, kurie nuteisė Kristų mirčiai, ir nešti Kristaus religiją į pagonišką Romą ir į pagonišką Romos Imperiją.

Jie aukojė savo gyvybę už teisybę, ir kas gali jiems priminti, kad jie blogai padarė? Kardinolas Faulhaber ir visi Vokietijos vyskupai kovojo prieš Nacizmą, tikriausia nebuvo lengva.

Kada didesnė vokiečių dalis garbino Hitlerį ir tikėjo į jo neopagonišką mokslą, ypač rasės dievinimą, nebuvo lengva pasipriešinti ir kovoti dviasikijai. Tikriausia nebuvo lengva Popiežiui, Pijui XII pasmerkti nacizmą, komunizmą ir net fašizmą ten pat esamų, kada Mussolini buvo visoje savo galybėje ir buvo tapęs dievačiu.

Bažnyčia nieško progų. Ji taria savo žodį kada tik mato reikala ir pavojų, apgindama sveikus ir nesugriaujamus tikėjimo prin-

cipus, nežiūrind kiek jai tas viskas kainuotų.

Ji stato pirmoje vietoje Dievo autoritetą ir Jo šventus įstatymus, nesvarbu kiek yra galingi rašytojai, kurie atmeta ir šmeižia viešai moralinį mokslą. Lygiai kaip šv. Petras prieš galingą Sinedriją, kuris atstovavo žydų rasę ir religiją. Popiežius stovi ant nepajudinamo pamato su tvirtu įsitikinimu, kaip uola, prieš visą pasaulį, galingai šaukdamas: — „daugiau reikia klausyti Dievo negu žmonių“.

Jei dėl to susilaukia nemalonių ir grasinimų, tai Jis atsimena šv. Petrą ir Apaštalus, kurie buvo Sinedrijaus pasmerkti, bet jie jautėsi laimingi, galį kentėti persekiojimus ir mirti už Kristų. Jie ir toliau nesiliovė kasdien skelbti Dievo Žodį ir mokinti žmones tikėjimo tiesų.

Tarp Bažnyčios ir komunizmo yra nepereinama bedugnė.

Sv. Tėvas, matydamas simptomatišką įtempimą tarp Amerikos ir Rusijos, išsitarė: „Matant kaskart didėjančią priešingybę, galima susilaukti artimos ir pavojingos audros.“

Popiežius, kalbėdamas prieš Prancūzijos ir Italijos rinkimus, energingai ir degingančiai apkaltino komunizmą, be to, perspėjo Etatistus „kurių rankose stovi pasaulio likimas“, kad jie dar nepadarė „tikro pirmojo žingsnio į teisingą taiką“. Priešingai, jis sakė, kad iš visko matyti, jog „tikroji taika, taika, kuri pilnai atsakytų krikščioniškos ir žmogiškos sąžinės reikalavimams, ir kurtiems troškimams, vis daugiau atsitolina, negu artėja“.

Ant šio pasakymo išsiliejo visa komunistinė pagieža ir tulžis. Tuojau visa sovietų spauda puolė visu žvėriškumu ir barbariškumu, pavadindama Popiežių „revoliutininku“, „maištininku“, nepamirš-

dama spiauti dalelę nuodų ir ant James Byrnes su Herbert Hoover, mat ir jie kalti.

Byrnes buvo užpultas dėl jo „mėginimų panaudoti taikos konferenciją, kuri paveiktų morališkai, psichologiškai ir bauginančiai į Sovietų Rusiją“.

Hoover buvo kaltinamas už vedamą „bado strategiją“ prieš Lenkiją ir kitas Rusijos pavergtas valstybes.

Tai tikra persekiojimo liga, kuria apsikrėtė visi komunistai.

Kaltina Popiežių, kam jis perspėjo italus, primindamas jiems jų pareigą aiškiai pasirinkti tarp Dievo ir Dievo priešo, tarp religijos ir antireligijos. Tai buvo Bažnyčios pareiga, nes šv. Tėvas gerai žino, kad Italijoje, kaip ir Amerikoje, komunistai, bedieviai yra ne tik gerai organizuoti, bet eina balsuoti sutartinai, kad tik laimėtų daugiau balsų, kai tuo tarpu tikintieji, nors yra daug skaitlingesni, nebūdami politiškai organizuoti, yra linkę pasilikti namuose rinkimų dienoje.

Daug pavyzdžių galima rasti Naujajame Testamente, kur aiškiai uždedama pareiga „tiems, kurie skelbia šv. Evangeliją“, perspėti žmones ir parodyti blogybę, pavojų. Ar galėtų Jėzus Kristus pakęsti ir dovanoti savo ministrus, kurie rūpinasi sielų išganymu, jų apsilėidima? Ar Jėzus nėra pasakęs: kas nėra su manimi, tas yra prieš mane?

Katalikų Bažnyčios politika yra ta, kad vyskupai ir kunigai neprisidėtų prie partijų, ir ištikrųjų jie nedalyvauja. Bet dar nereikia, kad jie snaustų ir užčiauptų burną prieš priešų užsiuolimus ant Kristaus ir Jo Karalystės. Sv. Tėvas, kalbėdamas per radio penkiems tūkstančiams Portugalų, pasakė: „Šioje lemiamoje istorijos valandoje, tamsybių karalių, pragariškų gudrumų ir sumanumų, panaudoja visas priemones ir visas jėgas sunaikinti tikėjimą ir moralę Dievo karalystėje. Dėl šios priežasties šviesos sūnūs, Dievo vaikai, privalo pavartoti visas priemones ir visiškai pasiaukoti Dievo karalystės apgimui, jei nenori matyti daug nepalyginamai baisesnį griuvėsį, negu visi kartu šio karo materijaliniai griuvėsiai.“

Ar ši yra politika? T. B. Mikalauskas.

1,943 Kunigai Buvo Dachau Stovykloje

Vokietija — Prelatas J. Neuhaeusler iš Munich užbaigė rašęs 800 puslapių knygą, kame jis smulkmeniškai surašo kunigų gyvenimus koncentracijos stovykloje. Jis pareiškė, kad garsoje Dachau koncentracijos stovykloje, kovo 15 d., 1945 m. buvo 1,943 kunigai iš 144 vyskupų ir 25 tautų. Jų tarpe ir aukšti dvasininkai, būtent, vienas arkivyskupas, vienas vyskupas, du Abatai, 19 Generalių Vikarų ir trys provincijolai.

Maisto pertekliaus kiekiai išimami iš sandėlių Tokijo, Japonijoje. Maistas bus išdalinamas Japonijos baduoliams.

RUSIJA APIPLĖSĖ RUMUNIJĄ

Paryžius, rugp. 19 — Pagal slapto, Rusijos - Rumunijos sutarties, Rusija per pirmuosius metus atsiėmė iš Rumunijos daugiau negu jai priklausė repara-

Kaip žinoma, Anglija ir Jung. Valstybės pasirašė sutartį, pagal kurią Rusija sumažino atlyginimą nuo 600 milijonų lei iki 300 milijonų. Nėra galimybės apskaičiuoti vertę tų skatinių Amerikos doleriais. Tačiau yra žinoma, kad pirmaisiais metais nuo paliaubų pasirašymo viso reparaacijomis Rusija yra gavusi 261 milijoną lei. Tai ne viskas. Dokumentai parodo, kad Rusija išvežė labai daug aliejaus dūdų ir geležinkelio reikmenų, kurias rumūnai buvo pirkę iš Vokietijos. Taigi Rusija jau dabar išvežė iš Rumunijos daugiau negu buvo susitarta, kad ji gali išvežti. Ir kada bus galas?

Dabar jo atsakomybėje yra visi Maryknoll'ai misijonieriai visose jų misijose, būtent, Kinijoje, Japonijoje, Pietų Amerikoje ir naujose įsteigtose misijose Afrikoje.

piežius jį paskyrė Apaštališku Vikaru, t. y. misijonierišku vyskupu. Jis atvyko į Ameriką ir buvo konsekruotas vyskupu Sv. Marijos bažnyčioje, Lawrence. Grįžęs į Mandžiūriją, kuomet japonai užpuolė Pearl Harbor, tą pačią dieną jis buvo japoniečių paimitas į koncentracijos stovyklą, kur išbuvo beveik keturis metus, lig japonų nukariavimo — 1945 metais.

Dabar jo atsakomybėje yra visi Maryknoll'ai misijonieriai visose jų misijose, būtent, Kinijoje, Japonijoje, Pietų Amerikoje ir naujose įsteigtose misijose Afrikoje.

Rusijoje Tešiamas Valymas Industrijoje

Maskva, rugp. 19 — Rusijos valdžia tęsia „valymą“ dirbtuvėse. Sakoma, kad industrijos ir agrikultūros skaitlinės buvo falsifikuojamos. Dar daugiau dirbtuvių ir agrikultūros vedėjų atleido nuo darbo.

Visi atleisti nuo darbo viršininkai ir darbininkai bus teisiami už raportų klastavimą ir išaikvojimus.

Taip tai dedasi „darbininkijoje“ Rusijoje. Kaip žinoma, sovietų Rusija turi „geležinę uždangą“. Žinias gauname tik tokias, kokias paduoda Maskvos radio ir spauda. Ir iš tų žinių sužinome, kad Rusijoje yra labai daug įvairių nusikaltimų.

Tarptautinis Katalikų Profesorių Kongresas

El Escorial, Ispanija — Antrasis Tarptautinis Katalikų Profesorių Kongresas įvyko Ispanijoje. Suvažiavo profesoriai delegatai iš Jungtinių Valstybių, Anglijos, Lenkijos, Portugalijos, Šveicarijos, Ispanijos ir Prancūzijos.

Ižymūs profesoriai diskusavo įvairius mokslo ir kultūros dalykus. Nutarta, kad ateinančiais metais profesorių sąjungos centras būtų perkeltas iš Šveicarijos į Romą.

Rusija Nesilanko Pasizadėjimų Austrijoje

Vienna, Austrija, rugp. 19 — Jung. Valstybių armijos centras pareiškė, kad „Austrijos vakarinės provincijos“ motorinis transportas visai suparalizuotas, nes Rusija nepristatė tiek gasolino, kiek buvo pasizadėjus jo pristatyti iš Austrijos gasolino šaltinių.

Rusija buvo pasizadėjusi duoti Austrijai per gegužės, birželio, liepos ir rugpjūčio mėnesius 12,000 tonų gasolino, o davė tik 6,825 tonus. Rusų armija buvo skyrus dar 8,439 tonus, bet iš tų austrai gavo tik 10 nušimtį, o 90 nušimtis buvo nuvežtas į Rusiją.

Jung. Valstybių armija duoda Austrijos sostinei gasolino, kad galėtų palaikyti transportaciją, bet tai neužtenka. Jung. Valstybių centras sako, kad Austrijai užtektų žibalo, kiek jo yra išsunkama iš jos versmių, ir dar jo liktų nemažai eksportui.

Rusija Sutraukė Kariuomenę Prie Irano

Londonas, rugp. 19 — Pranešama, kad sovietų Rusija sutraukė apie 25 divizijas kariuomenės prie Irano sienos. Tačiau sovietų Rusijos Tass agentūra yra įgaliota užginčyti tą pranešimą.

Mainų Prekyba Lietuvoje

New York (LAIC) — Antru kartu Lietuvą užėmę bolševikai paskelbė, kad visos apyvarčio esančios markės neturi vertės. Lietuviai ir vėl liko apiplėšti. Neturint kuo mokėti, prekyba apmirė. Gyventojai grįžo prie primityvės mainų prekybos. Ukininkai atvežė mėsos, pieno, kiaušinių, linų ir juos bando mainyti į audinius, cukrų, druską, žibalo, saldinius, vinis, noragus, uknolius ir t.t.

Aukos LAIC

Už Social Service tarnavimus po \$5.00 įkaskta iš p.p. Onos Shidkus, Elenos Navickienės ir Matthew Sapiega.

Tremtiniai Lietuviai Pastatė Savam Teatrui Patalpas

Hanau (LAIC) — Hanau lietuvių tremtinių stovykloje įvyko retos išskilmės — buvo atidarytos tremtinių jėgomis įruoštos teatrui patalpos, galinčios sutalpinti net per 2,000 žiūrovų. Patalpos įruoštos vokiečių raitelių mokyklos namuose ir jos skiriamos ne tik vaidinimams, bet ir kinui, sportams, koncertams ir t.t. Darbas truko virš 3 mėnesių. Lietuviai už tą gavę UNRRA-os padėką. Salė dekoruota lietuviškais motyvais. Šiomis patalpomis naudosis visi Hanau, bet iš tų austrai gavo tik 10 nušimtį, o 90 nušimtis buvo nuvežtas į Rusiją.

Nauji Lietuviški Leidiniai Vokietijoje

Vokietija (LAIC) — Be poezijos veikalų, be vadovėlių ir informacinio pobūdžio knygų tremtiniuose pasirodo ir kitos rūšies veikalai.

Taip, neseniai iš spaudos išėjo dipl. teisininko Petro Juknos studija „Demokratijos kelias“, kur rašoma apie demokratines bendruomenės problemas. Be to, pasirodė jauno laikraštinko Alg. Gustaičio kurinys „Tarp Šveicarijos ir Danijos“, kuriame aprašomas lietuvių tremtinių gyvenimas įvairiose zonose Vokietijoje.

Ir Lietuvos Žuvis Kontroluoja Zasypinkin

New York (LAIC) — „Elitos“ pranešimu Lietuvos žuvies Pramonės Komisarui (kurie dabar jau vadinami ministeriais) yra A. S. Zasypinkin. Tai jau bus 6-tas iš eilės Maskvos deleguotas Ministras.

Nuteisė 18 Žydų Mirties Bausme

Jeruzalė, Palestina, rugp. 19 — Anglijos karo teismas nuteisė 18 žydų mirties bausme už Haifos geležinkelio stoties išsprogdinimą.

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

Surinko ir išleido

Kun. P. M. Juras

Maldaknygė turi 788 puslapius. Minkštas odos viršelis; papuoštas lietuvišku kryžiumi. Paukuota. Išoriniai puiki, patraukli, bet viduje dar gražesnė. Joje telpa 106 paveikslėliai. Daug jų paimti iš Mišiolio. Lietuvišku menu dabintų raidžių 22. Evangelijos Sekmadieniams ir Bažnytinėms šventėms. Novėnų 12. Litanių 16. Vainikų maldų (Karunkelių) 7. Giesmių 9. Trejos Mišios (Vienos Liturginės — maldos iš Mišiolio). Gaudūs Verksmai. Arti šimto puslapių pašvęsta maldoms ir šv. Sakramentų.

Nurodoma geri darbai, už kuriuos galima laimėti atlydus. Labai daug įvairių maldų su atlydais. Nurodoma gyvenimo pagrindai — atspausdinta visi Poteriai. Raidės aiškos ir įvairios. Kalba graži. Iš priežasčių karo atspausdinta nedaug. Paskubėkit įsigyti. Kaina — \$3.50. Rašyk:

DARBININKAS

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

„Darbininko“ Administracija,

Siunčiu \$..... ir prašau prisiųsti..... knygą(s)

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS šiuo adresu:

Vardas ir Pavardė.....

Gatvė.....

Miestas ir Valstija.....

Tik Išėjo Iš Spaudos

Naujas Trečiojo Ordino Vadovėlis

Sv. Pranciškaus Pėdomis

PENKTAS LEIDIMAS

Pataisė ir Papildė

Tėv. Justinas Vaskys, O.F.M.

Kiekvienas, kuris nori susipažinti su Sv. Pranciškaus įsteigto Trečiojo Ordino dvasia, tikslais ir uždaviniais, turėtų būtinai įsigyti Lietuvos Pranciškonų išleistą knygą

Sv. Pranciškaus Pėdomis

Naujasis Vadovėlis

Turėtų Būti Kiekvieno Tretrininko-ės Rankose!

Knyga susideda iš dviejų dalių:

Pirmoje Dalyje Telpa:

1) Popiežiaus Leono XIII Raštas; 2) Sv. Pranciškaus Trečiojo Ordino Regula ir jos platus aiškinimas; 3) Trečiojo Ordino Esmė ir Tikslas; 4) Trečišias Ordinas ir Katalikų Akcija; 5) Trečiojo Ordino Propaganda ir Darbai.

Antroje Dalyje Trečiojo Ordino Ritualė — telpa: Visos Trečiojo Ordino Apeigos ir Maldos. Šioje dalyje atspausdintas ir Lietuvių Tretrininkų himnas.

Trečiojo Ordino Vadovėlis

Sv. Pranciškaus Pėdomis

Yra nedidelio formato. Turi virš 300 puslapių

Kaina su pristatymu: \$1.10

Užsakymus siųskite sekančiu adresu:

FRANCISCAN FATHERS

Mount St. Francis

Greene, Maine

NUKENTĖJUSIEJI TEBEŠELPIAMI

Nors ir vasara ir karščiai vilioja į pajūrus, paežeres, paupius, girias ir laukus, nelaiminguosius lietuvių Europoje šelpiti reikalas pilnai suprantamas ir gyvas. Kaip iš žemiau pateikiamo sąrašo matysite, rūbai, maistas, medikamentai, mokykloms reikmenys ir knygos aukojami, renkami ir siunčiami į BALF sandėli.

Štai, per liepos mėn. BALF sandėlyje gautosios dovanos, sva-

Baltimore, Md. — BALF Skyrius (per K. Matuliaską) (maisto)	84 sv.
Mrs. B. Marriott	21 sv.
Boston, Mass. — "Darbininkas" (mok. reik.)	16 sv.
BALF 17 Skyrius	24 sv.
M. Gaputis	270 sv.
Bridgeville, Pa. — Kun. A. Jurgutis	29 sv.
Chicago, Ill. — N.N. (knygų)	32 sv.
El. Bertcher	100 sv.
Detroit, Mich. — J. Pilka	9 sv.
E. Paurazienė	440 sv.
V. Kiaučiusas	68 sv.
East Orange, N. J. — T. M. Grybaitė	10 sv.
Exeter, Pa. — M. Bernotaitienė	10 sv.
Frackville, Pa. — Nukryžiuoto J. Seserys (mok. reik.)	18 sv.
Great Neck, N. Y. — N. N.	9 sv.
Hinsdale, Ill. — Tėvai Marijonai (mok. reik.)	14 sv.
Indiana Harbor, Ind. — Sv. Pranciškaus mok. (mok. reik.)	13 sv.
Lawrence, Mass. — Sv. Pranciškaus parapija (maisto)	25 sv.
(mokyklos reikmenų)	123 sv.
(vaostų)	12 sv.
Lynbrook, N. Y. — J. Raudonaitis	19 sv.
J. Steponavičia (maisto)	190 sv.
Lowell, Mass. — J. M. N.	35 sv.
Los Angeles, Cal. — Prel. J. Maciejuskas (maisto)	250 sv.
	17 sv.
	29 sv.
	870 sv.
	410 sv.

Lyndhurst, N. J. — Ona Staknienė	51 sv.
Lawewood, Ohio — F. J. Zuriat	27 sv.
Mahanoy City, Pa. — Sv. Juozapo parapija	40 sv.
Melrose Park, Ill. — N. Petraitis	607 sv.
Montreal, Canada — I. ir R. Ivaškevičiūtės (gaidų)	1 sv.
New Haven, Conn. — Sv. Kazimiero parapija	264 sv.
Paterson, N. J. — BALF 86 Skyrius	55 sv.
Pittston, Pa. — BALF 64 Skyrius (maisto)	225 sv.
Putnam, Conn. — Kun. Vaitkevičius (maisto)	290 sv.
Rochester, N. Y. — Sv. Jurgio parapija (maisto)	277 sv.
Santa Monica, Cal. — Bronė Starkienė	370 sv.
Shenandoah, Pa. — Sv. Jurgio mokykla (mok. reik.)	17 sv.
Simsbury, Conn. — A. Mikalauskienė	45 sv.
Tacoma, Wash. — Anna Willis	15 sv.
Union City, Conn. — C. Pėsaitienė	31 sv.
Waterbury, Conn. — M. P. Brazauskas (knygų)	10 sv.
Worcester, Mass. — Gritaitė	92 sv.
New York, N. Y. — Kun. Liubauskas	5 sv.
N. N.	73 sv.
Brooklyn, N. Y. — P. Labanuskas (Tech. žurnalai)	32 sv.
A. Narvydas	22 sv.
Zilinskas	5 sv.
Nursing Sisters of the Sick and Poor	4 sv.
N. N.	423 sv.
Šiugžda	20 sv.
Dr. Vaitulionis	5 sv.
Frank J. Tumasonis	9 sv.
Dr. A. Šliupaitė	27 sv.
E. Whitecavage	3 sv.
Helen Doboshinsky	8 sv.
Ona Kulbokienė	21 sv.
J. Tolišius	11 sv.
(knygų)	11 sv.
J. Zergelis	21 sv.
I. Kraujalis	10 sv.
Reinienė	14 sv.
Elena Radzevičius	12 sv.
V. Botyrius	13 sv.
K. Stankevičius	8 sv.
X. Strumskis	10 sv.
Jamaica, N. Y. — Adv. K. Jurgėla	12 sv.
Maspeth, N. Y. — V. J. Atsimainymo parapija	62 sv.
Kun. J. Balkūnas (maldaknygių)	117 sv.
	7 sv.

Kiekviena dovanėlė gyvai įvertinama, kiekvienas paaukotas daiktas pailgina Europoj gyvenančiam lietuviui gyvybę, apsaugoja nuo ligos, sustiprina viltyje gyventi. Tiek gaunamieji laišukai, tiek atvaizduojantieji į Dėdės Samo žemę lietuviui džiaugiasi ir dėkoja jūsų sudovanotom dovanom.

Dabar vyksta vėjus. Siuntinėjame atsišaukimų, prašančių aukoti kas ką gali. Malonėkite tuos atsišaukimus kuoplačiausiai paskleisti. Jie atspausdinti lietuvių ir anglų kalbomis, tad juos galite paskleisti ir nelietuviams. Kur ir kiek jų reikia, prašome kreiptis į BALF raštinę arba tiesiog į sandėli, į kurį prašome siųsti ir visas dovanas:

UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND OF AMERICA, Inc.
(WAREHOUSE)

101 Grand Street Tel. EVergreen 8-6203 Brooklyn 11, N. Y.

"DARBININKO" TRADICINIS KONCERTAS

Spalio - Oct. 20 d., So. Boston High School Auditorijoje įvyks "Darbininko" tradicinis koncertas, kurio programą išpildys operos artistė Biruta Ramoškaitė iš New Yorko, Sv. Pranciškaus par. choras, vadovybėje muziko Povilo Sako ir kiti artistai, kurie bus paskelbti vėliau. Prašome tą dieną nieko nerengti, bet ruoštis į "Darbininko" koncertą.

Gelbėkime Pabėgėlius Nuo Mirties!

Mūsų mirtingoje kovoje už Lietuvos ateitį, mano manymu, svarbi yra kova už lietuvių pabėgėlių gyvybę, jų išlaikymą, taip dvasiniai, kaip ir materialiai. Kiekvienas jų yra pergyvenęs bolševikišką ir nacišką terorą ir yra užsigrūdinęs lietuvis. Kančios ir persekiojimo mokyklą perėjęs bus tinkamiausias kovotojas dėl Lietuvos. Todėl svarbu mums juos nuo bado apginti, apgyvendinti saugioje vietoje ir remti juos jų pastangose grįžti į laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

Pabėgėlių šelpimas turi būti mūsų pirmasis artimo meilės žygis. Pabėgėliai negali grįžti dabar į Lietuvą, kadangi jų laukia ten tikra vergovė ir net mirtis. Kol ten viešpatauja komunizmas, tol laisvės nebus. Už laisvę geriausiai kovoja tie, kurie jos netenka, arba tie, kurie ją pilnai turi, kaip mes Amerikoje.

Amerikos yra tradicija priglauti politinius pabėgėlius ir prievarta jų negrąžinti ten, iš kur jie atvyko. Nors Rusija per nevalią U. N. komisijose nori juos grąžinti ir priverstinaiems darbams sunaudoti, bet, laisvę mylinčiams kraštams užtarant, lietuvių pabėgėliai nebus grąžinti.

UNRRA nuo 1947 m. pradžios nustos šelpusi pabėgėlius. Šelpimo darbą turi perimti nauja tarptautinė organizacija. Dabar eina pasirėmimo darbai, kur apgyvendinti išvietintus žmones. Nežiūrint, kokie bus valstybių planai ir šelpimo tvarka, mes, lietuvių, dar daug turėsime aukų sudėti ir šelpimo darbą tęsti per BALF'ą.

UNRRA ne visus lietuvių šelpė. Mes žinome, kad pabėgėlių skaičius siekia virš 100,000. Šių UNRRA šelpė tik tuos, kurie gyvena stovyklose. Didelis nuostimis lietuvių gyvena už D. P. kempij. Vienus ir kitus BALF'as šelpia per savo įgaliotinius bei komitetus ir per Lietuvių Raudonąjį Kryžį.

BALF'as turi savo įgaliotinius su Komitetais Belgijoje, Danijoje, Italijoje, Ispanijoje, Portugalijoje, Prancūzijoje, Švedijoje, Šveicarijoje, Vokietijoje ir Austrijoje. Lietuvon buvo siūsta pašalpa per Russian War Relief ir per Amerikos Raudonąjį Kryžį.

Šalpa yra dalinama tik jos reikalingiems. Šalpos dalinime neatsižiuma į asmens politinius ar tikybinius įsitikinimus. Aš noriu pabrėžti, kad kai kuriuose laikraščiuose pasitaikę pranešimai apie kokius nors skurtumus šalpos skyriame yra daromus politinius ar tikybinius skurtumus šalpos skyriame yra melas arba sąmoningas noras pakenkti BALF'ui. Įgaliotiniams yra duotos instrukcijos, kurių privalo laikytis komitetai ir net Lietuvių Raudonasis Kryžius.

Instrukcijos įsakmiai nurodo, kas turi pirmenybę pašalpai gauti: 1) Našlaičiai ir vaikai; 2) Motinos su vaikais; 3) Ligonys, invalidai ir seneliai; 4) Mokslą einanti jaunuomenė: a) studentai, b) vidurinių bei specialiųjų mokyklų mokiniai ir c) pradžios mokyklų mokiniai; 5) asmens, aplinkybėms susidėjus, laikinai likę be darbo arba gaunant už darbą atlyginimą, neužtektiną pragyventi. Jei kartais trūksta pinigų, tai arba visiems mažinama pašalpa, arba duodama tik labiausiai reikalingiems. Tas paliekama vietiniam komitetui nuspręsti. BALF'o Centras nei atima, nei didina pašalpą, tik skiria, kaip leidžia biudžetas, žinoma, turi dugną ir todėl ne kartą išsiesima.

Verta žinoti, kaip BALF'as gauna pinigus ir kaip skiria. Nemanykite, kad BALF'as gauna kiek nori ir kiek ir kaip nori skiria. Nuo pat pirmų dienų National War Fund kontroliuoja visą pašalpą ir šalpos darbą. Tam fondui reikėjo įduoti numatytą šalpos projektą su duomenimis ir skaičiais, kur ir kiek yra pabėgėlių, kodėl reikalinga pašalpa, kaip, kam ir keno jis bus dalinama.

Pradžioje nebuvo tiksliai žinomas pabėgėlių skaičius, jų stovyklos, reikalavimai. Net vyriausybė neturėjo tikrų pranešimų. National War Fund vajui praėjus ir paskyrus biudžetą, reikavo kiekvieną bartinį pranešimą šalpos išskyrimą ir vėl įrodymų, kur, kiek yra lietuvių, ir

kokių jų reikalavimai. Pabėgėlių skaičius pranešimuose augo. O National War Fund ne tik nedaugino šalpos sumas, bet vis stengėsi mažinti. Pavyzdžiui, 1945 m. rudenį 1946 metams skyrė 600,000 dolerių, o vėliau pranešė duosius tik \$500,000.00 penkiolikos mėnesių laikotarpiui. Dar negalas metų, tad nebūkime tikri, kad ir tuos pilnai gausime. Pernai N. W. F. vėjus nesurinko visų prizadėtų pinigų.

BALF'as gauna iš N. W. F. pinigų tik kas mėnuo. Taip ir siunčia pabėgėliams. Nevalia daugiau siųsti, nei atitinkamiems kraštams skirta per metinį biudžeto svarstymą. Jei kur pasitaiko didesnis reikalas, tai BALF vadovybei visada yra daug vargo įtikinti N. W. F. viešinti biudžetą sumažinti, o kitiems padidinti. Pabėgėliai ir kai kurie mūsų šaliai nesupranta visų painiavų, todėl susilaukia ir nusiškundimų. Tiesiog yra negalima šelpiti visus, kiek ir kur norima. Bet kiek ir kaip, buvo galima, sušlepta.

Ligi liepos 1 d. BALF išleido pašalpai \$400,527.15, nupirkom maisto už per 75,000 dol., medicinos reikmenų už 60,000 dol. Tuo pat laiku išsiųsta 579,800 svarų batų ir drabužių, 125,000 tonų knygu ir kitų mokyklos reikmenų. Oficialiai, President's War Relief Control Board kovo 31 d., 1946 m. paskelbė, kad BALF iki tos dienos buvo išleides pašalpai arti 1,200,000 dol. — pinigais ir daiktais. Lietuviai ir gerasirdžiai kitataučiai surinko ir suaukėjo reikalingą pašalpą.

Pabėgėlių padėtis ne tik nepagerėjo, bet dar pablogėjo. Mūsų šalpos darbas dar nesibaigia ir greit nesibaigs. Pabėgėlių visi kratosi. BALF'as turi tęsti savo veiklą. Nežiūrint, iš kur reikės gauti pinigus, darbas negali būti nutrauktas. National War Fund nuo 1947 m. sausio 1 d. neveiks, nuo tos dienos BALF yra laisvas siekti paramos plačioje Amerikos visuomenėje.

BALF jau turi National Budget Committee pritarimą kitų metų biudžetui, kuris BALF vadovybės yra numatytas — \$525,000.00 sumai. Tokią sumą mes turime surinkti, kad kitais metais išlaikytume šiu metų lygmę.

Manęs negąsdina tokia suma. BALF įrodė, kad pašalpa reikalinga ir galima. Lietuvių kilmės amerikiečių gali būti arti mili-

jono. Nejaugi kiekvienas lietuvis neduotų dolerio metams sušelpiti vargstančius brolius ir seseris? Mes turime daug amestengėsi mažinti. Pavyzdžiui, 1945 m. rudenį 1946 metams skyrė 600,000 dolerių, o vėliau pranešė duosius tik \$500,000.00 penkiolikos mėnesių laikotarpiui. Dar negalas metų, tad nebūkime tikri, kad ir tuos pilnai gausime. Pernai N. W. F. vėjus nesurinko visų prizadėtų pinigų.

BALF turi 118 skyrių ir apie 1,000 pagalbinčių draugijų. Stiprius, veiklus, gerai organizuoti ir savo darbą įvertinę skyriai yra Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo pagrindas. Fondas turi skyrius sekančiose valstybėse: California, Connecticut, Illinois, Indiana, Iowa, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Missouri, Nebraska, New Hampshire, New Jersey, New York, Ohio, Pennsylvania, Rhode Island, West Virginia, Wisconsin ir Kanadoje. Visi skyriai kur kas galėtų turėti daugiau narių.

Koks bus BALF'o darbas tarp pabėgėlių turime 30,000 vaikų nuo 1—16 m. amžiaus. Lietuvių Raudonojo Kryžiaus pranešimu, tremtinių tarpe yra 1,728 studentai lanką universitetus. Hamburge yra įsikūręs Baltijos universitetas. Nestudijuojančių arba dėl lėšų stokos negalinčių studijuoti studentų yra arti 1,000. Ir jiems reikia sudaryti galimumus studijuoti. Be to, veikia 28 gimnazijos ir progimnazijos su 2,885 mokiniais, 89 pradžios mokyklos su 2,923 mokiniais, 29 vaikų darželiai su 976 mokiniais ir įvairiausi kursai, chorų ir dramos rateliai. Veikia ir skautai. Amerikos skautų draugovė prizadėjo sušelpiti skautus uniformomis ir kitomis reikmenimis. Leidžiama kelios dešimtys laikraščių ir įvairūs žurnalai. Net spausdinamos knygos ir rankvedėliai. Profesinės draugijos tveriamos, kaip medicinos daktarų, advokatų, žurnalistų ir kitų. Mums

Pabaiga 5-tame pusl.

Skraidantieji "cowboy" randa galimų medžioti antilopas. Vaizdas parodo besivejant orlaivis būrį aukų, kurias norima pacyti.

Aš Buvau Sovietų Divizijos Komendanto Vertėju

Pradžia 1-ame puslapyj
bendrėti, ir jie yra pri-
versti tuo pasekti, nors su
pykčiu širdyje".

**Iš planai — paklupdyti
Angliją**

Būdamas susidomėjęs
tomis niekur nespausdin-
tomis aukštosios sovietų
vadovybės pažūromis, aš
jo toliau paklausiau:

— Kaip gi jūs galėtumėte
kariauti su angliais — ame-
rikiečiais? Juk jų apsin-
klavimas pranašesnis už
jūsų, o pagaliau jūsų pa-
čių karinė amunicija yra
amerikiečių kilmės?

— Jokių būdu mes nenor-
ime su jais ginklu karo, —
atsėvė jisai. Tik meskite
bendrą žvilgsnį į atatin-
kamos šalies vidaus padėtį.
Pas mus — viešpatauja
tobula tvarka (kalėjimo ir
kapų tyla. J. P.), o pas
juos — kerštavimai, strei-
kai — žodžiu, betvarė.
Bet tai tik pradžia. Angli-
jā mes nugalėsime švel-
niai — privertiant ją ap-
leisti savas kolonijas vie-
nā po kitos. Anglija susi-
trauks į izoliuotą (atskir-
tą) salą ir tuo metu mes
patvarkysime, kad lordų
žemės būtų išdalintos bri-
ty kaimiečiams, kaip kad
mes išdaliname vokiečių
didikų žemes mūsų zonoje.

Ar gi jūs nemanote, kad
kitų zonų mažžemėi ne-
linksta prie mūsų? (Čia
ir slepiasi visa sovietų gu-
drybė: pirma žemės refor-
momis laimėti prielanku-
mą, o paskiau — užval-
džius ir įsistiprinus suva-
rtyti visus į kolchozus, kaip
tas padaryta Sovietuose;
Rusijoje bolševikai žemės
neturtingiesiems nedali-
na. J. Pr.).

SSSR ruošiasi "išlaisvinti" USA

— Mano nuomone, — tęsė
toliau sovietų komandie-
rius, — nėra esminių skir-
tumų tarp vokiečių ir tarp
mūsų pačių. Naujoji kom-
unizmo atmaina, kuri y-
ra mūsų krašte (Sovietuo-
se) labai priartėja prie jų
nacizmo. Argi jų Gestapo
nėra panaši į mūsų GPU?
Jie ir mes — vertiname jė-

gą ir niekiname silpnumą.
Abidvi mūsų tautos turi
panašias pažiūras į demo-
kratiją. Vakaruose mes
palaikome komunistų par-
tijas, kad jos mums pa-
ruošytų kelią, mūsų taikiam
lėjimui, kai mes ateisime,
kaip išlaisvintojai. Tačiau
kai mums nebereikės kraš-
tutiniškai kairiųjų agentų,
mes juos pasiūsime į Sibi-
rą, kaip mes tą jau esame
padarę su komunistais len-
kais, kurie tikrai pasirodė
perdaug patriotiški."

Klaidos pranešimuose žukovui

Nors komendantas savo
studijas buvo baigęs kari-
nėje akademijoje, jis netu-
rėjo sklandaus stiliaus,
netgi padarydavo rašybos
klaidų savo gimtojoje kal-
boje. Tą pastebėjau, kai
tekdavo man redaguoti jo
savaitinius pranešimus žu-
kovui...

Kodėl komendantas išgeidė aukso dantų

Visi žino, kad rusai pa-
prastai turi gerus dantis;
minimasai komendantas
taip gi nesudarė išimties.
Užtat aš labai nustebau,
kai vieną dieną jisai pa-
prašė nuvesti jį pas denti-
stą. Matydamas mano nu-
stebimą, jisai atvira širdi-
mi prasiarė: "Mano dan-
tys yra normalūs, bet aš
noriu užsidėti keletą auk-
sinių užmauklių ant savo
dantų, kaip tą yra padarę
daugelis mano draugų.
Taip lengviau nusigabenti
auksą į Rusiją..."

Dentistas buvo nacių
partijos narys nuo pat pra-
džių, ir to neslėpė. Tačiau
tas jam nesukliudė vėl
džiaugtis aukštesnio ran-
go naujais savo pacien-
tais.

Vertė įskundinėti draugus

Kaip jau minėjau, mano
pareiga buvo ištikimai iš-
versti komendanto kalbas
ir raštus. Tokiu būdu man
teko perduoti vokiečiams
savo šefo kalbą, kurioje jis
reikalavo, kad žmonės pra-
neštų apie kit kitą tais at-
vejais, jei susidarytų ko-

kie suokalbais, pasikesini-
mai prieš okupacinę vy-
riausybę. Jei buvo suran-
damos koks kaltininkas,
visa šeima ar visi namo
gyventojai buvo suareš-
tuojami.

Trėmimai vergu darbams

Mažai sveikų žmonių li-
ko apylinkėje, nes dideliais
skaiciais juos vežė į Rusi-
ją. Tarp jų buvo ir tie vo-
kiečių kaliniai, kuriuos iš-
laisvino anglo-saksai ir
kurie apsigyveno rusų zo-
noje.

"Pone pulkininke"

Pastebėjau, kad raudo-
nojoje armijoje drausmė
labai griežta ir kieta. Į pul-
kininką daugiau nebesi-
kreipdama "drauge pulki-
ninke", bet — "pone pulki-
ninke". Sovietų kareiviams
buvo uždrausta eiti į res-
toraną, kur jau buvo įję
karininkai. Sovietų kari-
ninkui nevalia vesti bet
kokią mergaitę; jis turi
vesti karininko ar valdi-
ninko dukterį. Kariai ven-
gia lankytis bažnyčioje,
nors netaip senai oficialiai
tas jiems yra leista: jie
prisibijo, kad papūtus ki-
tiems vėjams galės būti į-
tartais ar net areštuotais.
Paslapčia: man prasiarė,
kad dabartinio metu Rusi-
joje gana stipriai siaučia
anti-semitizmas.

Šnapsas, laikrodinis ir moteris

Pirmosios okupacijos
dienos buvo baisios. Raud-
donieji kareiviai težinojo
tikrai tris žodžius vokiš-
kai: Schnaps (vodka, deg-
tinė), Uhr (laikrodinis) ir
Frau (moteris). Vapalio-
dami tuos būdingus žo-
džius kareiviai gerai išsi-
versdavo... Kai išėjo anie
griežti patvarkymai, pats
komendantas nuleido no-
sį... Žinau vieną, jį liecian-
tį, atsitikimą: jam į akis
buvo kritusi gražioji Gret-
chen, bet ji buvo atkakli
mergaitė ir komendantas
jos "sužadėtinį" uždarė į
kalėjimą, duodamas su-
prasti, kad vaikiną išleis
kai tik ji sutiks su kome-
danto reikalavimais... Ta-
čiau, mergaitė laikėsi tvir-
tai, sužieduotinis pasiliko
kalėjime, o komendantas
savo reikalavimų nebekar-
tojo...

Komendanto peilis: politrukas ir NKVD

Komendantas buvo man
prielankus, padovanojo
žiūronus, davė savo foto-
grafiją, autografuotą (su
savo parašu). Pilnai mani-
mi pasitikėdamas vieną
dieną jis man prasiarė a-
pie nuolatinį savo rūpesnį,
kurį jis turėjo dėl vyriausio-
jo politinio patarėjo
(politruko) ir dėl NKVD
(slaptosios policijos) na-
rių, kurie slapta buvo pa-
skirstyti po jo pulkus ir
kurie nepaleisdavo iš akių
mažiausių pajūdėjų, kaip
jo paties, taip ir kitų
jo karininkų. Jis kalbėjo:
— Niekas, nors kažin
kaip aukštai pastatytas,
niekada negali būti tikras,
kad be jokios aiškos prie-
žasties neareštuos jo šian-
dieną ar rytoj".
Gerai pergalvojęs tuos
jo žodžius, slapta susipa-
kavau savo bagažus ir
kaip greičiau nusidangi-
nau į amerikiečių zoną,
pirma negu kas nors ma-
nimi pradės domėtis..."

Ištrūkęs iš rusų zonos jis

Mažytis belaukdamas savo puoduko pieno
prieš eisiant gultų, pavargęs užmigo. Jį išbudina
seselė, kad išgertų savo noriai laukiamą pienelį.
Tai Jung. Valst. Raud. Kryžiaus maistu tei-
kiama pagalba nukentėjusiems prancūzams.

Gelbėjime Pabėgėlius Nuo Mirties

Pradžia 4-tame pusl.

Yra žinomi pabėgėlių tarpe 236
kunigai, 300 gydytojų, 97 advo-
kantai, 100 žurnalistų, daug pro-
fesorų ir rašytojų. Yra visa ei-
lė pabėgusių politikų, diplomatų
ir valdininkų. Žodžiu, didelė
dauguma šviesuomenės yra iš-
bėgusi. Dabar jiems turime
duoti progos susirikiuoti darbui
ir žūtbutinei kovai už išsilaiky-
mą būsiam Lietuvos nepri-
klausomybės gyvenimui.

Pabėgėliai daugumoje yra ap-
gyvendinti stovyklose. BALF
pirmininkas kun. Dr. J. B. Kon-
cius lankė tas stovyklas ir tiki-
mės, kad darbas eis sklandžiau
ir organizuočiau. Dabar turėsi-
me geriausius davinius ir geres-
nį pažinimą pabėgėlių reikalų.
Jei kur buvo per daug ar per
mažai šelpia, bus galima viskas
išlyginti. Taipgi jie bus infor-
muoti apie pašalpos galimumus,
ir neturės klaidingų nūmonių
apie paramos "bedugnės mai-
šą".

BALF taipgi studijuoja ir kiek
galima gelbsti imigracijai. Zino-
ma, ne pinigais gelbsti, tik pa-
tarimais ir tarpininkavimu, ka-
dangi neturi tam lėšų.

ir parašė tuos savo atsi-
minimus, kuriuos čia, be-
veik žodis į žodį išvertė iš
prancūzų kalbos, ir pa-
duodame.

Dr. Juoz. Prunskis.

LIETUVAITE

Mūs' lietuvaite —
Darbšti mergaitė:
Ravi ir sėja,
Ir siuvinėja;
Kiemelį šluoja,
Puikiai dainuoja
Dainelę graudžią,
Verpia ir audžia!..
Linelius mina,
Valgi gamina,
Skalbia, mazgoja,
Tvarkos daboja!..
Prigimtą šalį
Myli, kiek gali!
Gerbia darbštumą,
Dorą, blaivumą!..
Ta mūs' seselė,
Graži aušrelė,
Sirdį ramina,
Tautą dabina!
O, mylimoji,
Gyvuok, sveikoji,
Metus ilgiausius
Ir laimingiausius!

Ksav. Vanagėlis.

Kun. J. Vaitkevičius, MFC.

GIMTOJI NUODĖMĖ

(Tęsinys)

9. Minėtieji čia įvykiai
nėra išimtiniai, daugelyje
didesnių miestų jie karto-
jasi tūkstančiais. Tėsin-
gumo Departamentu užra-
šai 1944 m. duoda šiuos
mažamečių berniukų nuo
10 iki 15 metų šiuos nusi-
kaltimų skaičius: 15 metų
ir iki 1944. Žmogžudystės
padidėjo — 47%, užpuoli-
mai — 71%, paleistuvavi-
mas — 69%, kriminalinė
paleistuvystė — 61%. To-
paties amžiaus mergaičių
pagėdimas padidėjo —
375%, girtybė — 174%. Vi-
sų piktadarystių, kurios į-
vyksta visame krašte, ne-
pilnamečiai papildė 56%.

10. Viename Naujosios
Anglijos miestelyje, už-
ėjus vagysčių bangai, liko
sugauti vaikežai, kurių
vyriausia turėjo 14 metų,
jauniausia tik 9. Vogtais
daiktais, o jų buvo nema-
ža, visai nesinaudojo, bet
sumetė į upę. Paklausti,
kodėl jie taip darė, atsakė:
"Oh, we wanted some
fun."

11. Vienas mažametis ir
jo du sebrai buvo papildę
apie 20 vagysčių, buvo pa-
vogę ir sunaikinę valdžios
dokumentus. Pagaliau su-
gautas ir nuvestas pas po-
licijos viršininką, iškišo
jam liežuvį ir sakė: "Tu
man nieko negali padaryti,
nes aš dar neturiu 7 metų."

prinėmė, kas ir kur dalina. Kaip
minėjau, Fondas visada yra
smulkiai spaudoje pranešes, ir
skrydams dažnai savo Biulet-
enis išsiuntę ir atskirais lai-
kais pranešes.

Ne tik reikalingi draubūnai ir
reikmenys, bet šaukte šaukia
pabėgėliai maisto ir vaistų. Mes
niekados negalim nutraukti dra-
būžių, batų, maisto, vaistų, kny-
gų, sasiuvinų, paiselių, žaislų,
sporto įrankių ir kitų įvairia-
usių daiktų rinklavių. Jų nieka-
dos užtektinai nesurinkime.
Šaukiuos į visus skyrus nenū-
leisti rankų. Tik tada nustosim
rūpintis, kai neliks nė vieno
pabėgėlio vakarų Europoje.

Rugpjūčio pabaigoje rengiasi
sugrįžti mūsų pirmininkas iš
Europos. Tuoju bus visuotinis
BALF'o skyrų suvažiavimas
spalį 18-19 d.d. Tada susiorga-
nizuosime dar geriau ir rimtai
pradėsime darbą 1947 metams.

Kun. Jonas Balkūnas,
BALF Vicepirmininkas.

Kiti vėl didžiavosi, kad
policija sugaišo net 5 mē-
nesius iki juos sugavo.

10. DRAUSMĖS TRUKUMAS

Visų tų piktadarystių ir
ištvirkimų priežastis yra
drausmės trūkumas namie
ir mokykloje. Tėvai nepri-
klauso prie parapijos, nei
bažnyčiai, nei prie šv. Sa-
kramentų, vaikams duoda
pilną laisvę, nepaisyda-
mi nei kur jie eina, nei ka-
da grįžta, nei su kuomi
susideda, tuo būdu ne tē-
vai valdo savo vaikus, bet
vaikai tėvus.

Visi policininkai vienbal-
siai prieina išvados, kad
toms negalėms pašalinti ir
mažamečių ištvirkimams
sustabdyti, reikia bausti
tėvus ir išreikalauti iš jų
atlyginimą už kiekvieną
skriaudą jų vaikų kam
nors padarytą, ar tai baž-
nyčiai, ar valstybei, ar
privatiems žmonėms.

Vienas miestelis Vaka-
ruose nutarė traukti tėvus
į teismą ir apdėti bausme
\$50, jei jų vaikas vaikiosis
po miestą vakare po 8 val.
ir pateks į kokią šelmystą.
Tuojaus nusikaltimų skai-
apie 20 vagysčių, buvo pa-
vogę ir sunaikinę valdžios
dokumentus. Pagaliau su-
gautas ir nuvestas pas po-
licijos viršininką, iškišo
jam liežuvį ir sakė: "Tu
man nieko negali padaryti,
nes aš dar neturiu 7 metų."

Sių pavyzdžiai iškalbin-
gai parodo, kad žmogus iš-
tikrųjų yra ir proto ir va-
lios ir jausmų ligonis, kad
privalo gydytis tikėjimo
suteikiamais vaistais, jei
nenori padaryti pragaros
sau ir kitiems jau čia ant
žemės, nekalbant jau apie
pragarą kitame pasaulyje.
Kad tos ligos tik nusilp-
nintų žmogų ir padarytų
jį neveikliu, kaip kad pa-
daro kiekviena kūno liga,
guldama žmogų į lovą,
nuostolis nebūtų toks dide-
lis, bet jos nusilpnina žmo-
gų į gerą, o uždega jo jė-
gas į piktą. Užsidedęs
žmogus pav. piktimi, ryž-
tasi kitą nužudyti, nepaisy-
damas, kad užtai laukia jį
teismas, o gal ir mirtis.
Jeigu jam reiktų tai pada-
ryti neįkaitusiam, tikrai
to neįstengtų, ženklas tad,
kad geiduliai kaitina ir di-
dina jėgas, bet ne į gerą, o
tik į piktą. Taigi kiekvie-
nam žmogui, senam ar jau-
nam, reikia valdytis ir
lenkt savo prigimtį Dievo
valiai pildyti.

(Pabaiga)

Kilus gaisrui "Coco" name New Yorke, tūlas
piliėtis visai ramiai išlipa laiptais į saugumą ir
išsineša savo šunį.

MALONUS LIETUVI.

Mylėdamas Sv. Antaną, Prisidėk
Prie Naujojo Amerikos Lietuvių Religinio, Tautinio Ir
Kultūrinio Centro —
Paminklinio Lietuvos Pranciškonų Sv. Antano Vienuolyno
Ir Koplyčios

STATYBOS

Aukodamas \$1.00 — Nupirksi Vieną Plytą.

Jei įstengi daugiau aukoti:

TAPK VIENOS VIENUOLYNŲ CĖLŲ FUNDATORIUM
Naujame Sv. Antano Vienuolyne bus 50 cėlių—kambarių,
kuriuose gyvens vienuoliai. Kas paaukos \$1000.00,
to Vardas bus užrašytas ant Vienuolyno cėlų durų.

SV. ANTANO KOPLYČIAI REIKALINGI:

Didysis altorius	Stacijos	Monstrancija
Du šoniniai altoriai	Sakykla	Keturi kielikai
Vargonai	Suolai	Bažnytinių rūbų
Dvi klausyklos		

TAPK ŠIŲ DAIKTŲ FUNDATORIUM!

Dėl čia paminėtų Fundacijų, aukų sumos kreipkitis į:

FRANCISCAN FATHERS

Maunt St. Francis Greene, Maine

Jėzaus Nukryžiuotojo Seserų Vienuolyno Rėmėjų Ruošiamas

IŠVAŽIAVIMAS

Pirmadienį, Labor Day, Rugsėjo - September 2 d., 1946

THATCHER STREET, BROCKTON, MASS.

DIENOS PROGRAMA: 10:30 val. rytą iškilmingos šv. mišios prie vienuolyno namo. Šv. mišias atnašaus kun. Jonas S. Švagždys, kapelionas ir vietinis klebonas. Pamokslą pasakys kun. Pranas M. Juras, vienuolyno rėmėjų pirmininkas. Po pamaldų svečių ir viešnių priėmimas – pietūs. Bus šauni programa – dainos, tautiniai šokiai, kalbos. Dalyvaus ir J. E. ARKIVYSKUPAS RICHARD J. CUSHING, D. D. ir pasakys kalbą. 5 val. po pietų atvirame ore palaiminimas Švenčiausiu Sakramentu.

Kviečia visus dalyvauti – JĖZAUS NUKRYŽIUOTOJO SESERYS IR SESERŲ RĖMĖJŲ DRAUGIJA.

Ar Mes Buvome Nacių Draugai?

Tęsinys 6-tame puslapyje

metais, pradėjo organizuoti lietuvių statybos batalionus ("Baubatalionen"). Be to, buvo vykdoma visų ginklo rūšių lietuvių karių registracija. Tam reikalui sudarytos komisijos veikė kelias savaites, bet jokių rezultatų nepasiekė. Tuo metu net Londono radijas paskelbė, kad Lietuvoje sudarytus nacių mobilizacinius punktus teateina registruoti vos 0.5% iš turimų registruotus asmenų ir tie patys invalidai – netinkamą karo tarnybą. Tai esąs pavyzdys kitoms Europos valstybėms. Tuo pačiu laiku, lenku pogrindžio radijas "Swit" paskelbė, kad lietuviai vieninai priešinasi nacių okupaciniams užmačioms ir geriau eina į miškus, negu stoja į nacių kariuomenę.

Tuomet viliojantiems statybos batalionus vyrams naciai pradėjo žadėti visokių lengvatų ir įvairių gėrybių: sakė, kad jų nesisų į frontą, bet panaudos tik užfrontės darbams, viliojo degtine ir tabaku. 6-7 klasės gimnazijų mokiniams siūlė brandos atestatą ir t.t. Tačiau ir šios priemonės jokių rezultatų nedavė: žmonės priešinosi, registracijos vengė ir darbo batalionus nestojo. Po to gestapas, pasikvie-

tęs į talką rusų karo belaisvių batalionus, pradėjo žvėriškai siausti Lietuvos kaimuose ir miestuose, gaudydamas ir prievarta imdamas vyrus į statybos batalionus ir į darbus nacių karo mašinai. Pav., Švenčionių apskrityje, nepavykus sugaudyti daug vyrų, buvo suimti ištisų kaimų žmonės – vyrai, moterys, vaikai – ir išvežti nežinoma kryptimi.

Vilniuje gestapas ir žandarmerija naktimis pradėjo užpildinėti mokinių bendrabučius, bet juose jie mažą ką laimėdavo, nes bendrabučių pareigūnai paaugusius mokinius paslėpdavo. Už tai jie būdavo suimtinėjami, o kai kurie iš jų ir nužudomi (Pav. bendrabučio vedėja Raubaitė).

Tokiomis priemonėmis naciams pavyko sugaudyti Lietuvoje šiek tiek vyrų. Iš įstaigų ir įmonių jie paėmė keliolika karininkų, grasindami jų šeimoms. Taip buvo sudaryti keturi lietuvių batalionai, kurie, stiprios sargybos saugomi, buvo nugabenti prie Leningrado, Ilmenio ežero ir į Pripietės pelkes. Daug lietuvių iš šių batalionų pabėgo. Likusieji vykdė sunkius įtvirtinimo darbus, kėsdami badą ir kentėdami nuo žiauraus klimato. Kada darbai buvo baigti – karininkus naciai atskyrė nuo kareivių, o kareivius, su vienu antru prie jų paliktuoju karininku, prievarta įjungė į Wehrmacht'o kovos dalinius.

1944 m. vasario ir kovo mėn. gen. Plechavičius, vokiečių okupacinės nacių valdžios pareigūnams be paliovos spaudžiant, suorganizavo lietuvių Vietinė

Liudvika Totilaitė,

Lietuvos Vyčių 116-tos kuopos, Worcester, Mass., protokolų raštininkė ir L. Vyčių metinio seimo registracijos ir nakvynių komisijos pirmininkė. Lietuvos Vyčių 116-ta kuopa ir pirmininkė L. Totilaitė, nuširdžiai prašo visų Vyčių delegatų, kurie vyks į Vyčių seimą, kad dėdų pastangas iš anksto užsiregistruoti ir prisiųsti savo "registration fee" \$10.00 šiuo adresu: Miss Louise Totilas, 18 Montrose Street, Worcester 4, Massachusetts. Šita mokeskis padengs lėšas už nakvynę privačiuose namuose; už valgių viždudeniais ir vakarinių parengimų. Ši mokeskis turėtų būti sumokėta ne vėliau kaip rugsėjo 7.

Dėl platesnių informacijų prašome kreiptis visų minėtų p. L. Totilaitės adresu.

p. L. Totilaitės pagalbininkai yra šie: Lennie Bulonaitė, Lili-jona Tamulevičiūtė, Lili-jona Mankevičiūtė, Pranė Kalūnaitė, Viktorija Kunigonytė, ir Vincas Montvila.

Brangūs Vyčiai, nepamirškite, kad seimas jau artu – rugsėjo 20, 21, ir 22 dienomis. Rengėjai deda pastangas, kad seimo laikui parengimui būtų sėkmingiausi ir linksmiausi. Taigi ir visi Vyčiai – delegatai kviečiami į kooperacinę talką: atlikime kiekvienas savo dalį – registruokimės ir tuomi palengvinsime rengėjams.

Ir. K.

Apsaugos Rinktinę. Jos uždavinys buvo kovoti su įvairiais plėšikų būriais Lietuvos ribose. Kai Rinktinė buvo baigiama organizuoti – naciai pateikė gen. Plechavičiui naują ultimatumą: jie reikalavo, kad šis įvykdytų krašte mobilizaciją, surinktų 30,000 vyrų ir perduotų juos vokiečių "Luftwafei". Kada gen. Plechavičius su savo karininkais atsiskaitė tai įvykdyti, 1944 m. gegužės mėn. 15 d. vokiečių žandarmerija ir gestapas apsupo Rinktinės štabą ir visus karininkus su gen. Plechavičium areštavo. Tą pačią dieną kituose Lietuvos miestuose gestapo va-

dovaujami vokiečių daliniai apsupo Rinktinės batalionus ir, žiauriu būdu juos nuginklavo.

Pav. Vilniuje, vokiečių rininkai ir keliasdešimt frontą. Taip atsirado uni-gen. Jekell įsakius, iš 310-kariūnų žuvo nelygioj ko-

formuotų lietuvių karių. bataliono karių, Panevėžio, o likusieji buvo nugalėti, į Kauną aprenkti tapininkai. Gi jų darbo ir dytas kas dvylikas kareivius "Luftwafes" uniformomis gyvenimo sąlygos buvo nevis. Tuo metu buvę dabok ir, stiprios sargybos saugomi, nuvežti į Vokietiją nuolat vartojo fizinį smurtą aerodromų apsaugai ir sušaudyti.

Kada Eisiškėse stovėjęs batalionas norėjo pasitraukti į miškus, vietos vokiečių įgula bandė juos sulaukyti, bet bataliono kariams pavyko prasiveržti ir jie tvarkingai iššygiavo iš miesto. Tuomet iš Vilniaus buvo pasiųsti greitieji šarvuoti žandarų ir gestapo daliniai, kad batalioną sunaikinti.

Kuomet šie privažiavo prie sugadinto Merkio tilto, kažkas juos apšaudė. Todėl čia pat netoliese esantį Pirėpio kaimą (Valkininkų valsčiuje) vokiečiai apsupo, suvarė visus gyventojus – vyrus, moteris ir vaikus – į trobesius ir kaimą padegė. Bėgantieji iš degančių trobesių žmonės buvo šaudomi iš kulkosvaidžių. Tokiu būdu buvo sunaikintas visas kaimas. Valkininkų miške baudžiamasis vokiečių dalinis pasivijo pasiūlinusį batalioną. Apie trečdalį jo žmonių likvidavo, kitiems pavyko išsislapstyti.

Marijampolės mieste na-

ciai likvidavo tik įsteigtą. Daug šių paskutinėmis

Vietinės Rinktinės karo karo savaitėmis naciai apginklavo ir, įjungę į Wehrmachtą, prievarta išvarė

karininkai ir kiti ja to smurto, kurį naciai vartojo Lietuvoje okupaciuojant. Plk. Grudziński ir kiti karininkai buvo nuvežti į KZ stovyklą prie Rygos. Vėliau didžioji suimtųjų kariškių dalis atsidūrė Stutthof'o KZ stovykloje, tuvių troškimai buvo griežtai priešingi nacių politikai. Naciai savo okupacinių karių pasitraukė į miškus ir pradėjo kovoti vių tautos išnaikinimo, o su nacių, vykdydami lietuviai visuomet kovojo partizaninius užpuolimus dėl savo krašto laisvės ir nepriklausomybės.

Rezumuojant aukščiau išdėstytas mintis, tenka nės žiaurų likvidavimą, dar primigtinai pabrėžti, tuo metu plačiai atsiliepė Didž. Britanijos spauda ir radijas, o taipogi JAV spauda (Žiūr. J. E. Harrison "Lithuania's Fight for Freedom", 41-42 p.).

Traukdamiesi 1944 metais nacių partijos nariai tegoriskai liūdią tokia ir žandarmerija gaudė Lietuvos vyrus, atskirdami juos nuo šeimų. Vėliau jie vyrus priverė kasti apkalus, dirbti įvairius įtvirtinimo darbus, o kitus aprenge "Luftwafes" uniformomis ir siuntė Vokietijos gilumon.

nebuvo susiorganizavusi nacionalistų partija, nebuvo lietuvių tarpe ir pavienių nacių, bei kitų nacių organizacijų.

c) Nežiūrint didžiausio spaudimo, naciams nepavyko sudaryti iš lietuvių SS dalinių. Prievarta kariškomis uniformomis apvilkti jaunuoliai, pirmą kartą pasitaikius, pereinavo į Sajungininkų pusę, arba stodavo į partizaninius būrius kovai su okupantais.

Dėl minimo laikraščio "Die Neue Zeitung" teigimo, kad Pabaltijo pabėgėliai yra atsakingi už didelę dalį kriminalinių nusikaltimų, turime pabrėžti, kad tokie reiškiniai kiekvienam lietuviui pirmą kartą yra girdimi, o tam patvirtinti – minimas laikraštis absoliučiai nenurodė jokie pavyzdžio.

Pranys Alšėnas.

1946. VI. 12.

JAU PERSPAUSDINTAS SV. RASTAS

Kun. Pr. M. Juro lėšomis "Darbininkas" perspausdino J. E. Arkivyskupo Juozapo Skvireckio išverstą Naująjį Testamentą. Stipriais audeklo viršeliais kainą \$3.00; popieriniais viršeliais – kainą \$2.00. Užsakymus siųskite: "Darbininkas", 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Kun. Pr. M. Juro lėšomis

"Darbininkas" perspausdino J. E. Arkivyskupo Juozapo Skvireckio išverstą Naująjį Testamentą. Stipriais audeklo viršeliais kainą \$3.00; popieriniais viršeliais – kainą \$2.00. Užsakymus siųskite: "Darbininkas", 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Kun. Pr. M. Juro lėšomis "Darbininkas" perspausdino J. E. Arkivyskupo Juozapo Skvireckio išverstą Naująjį Testamentą. Stipriais audeklo viršeliais kainą \$3.00; popieriniais viršeliais – kainą \$2.00. Užsakymus siųskite: "Darbininkas", 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Juozas Kasinskas

Inc. Laidotuvis
Direktorius

602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosinai dėl vėnklų reikalų
Patarnavimas Dieną ir Naktį

Visų Lietuvių Mylimas ir Skaudžiai Nukentėjęs Misijonierius

Tėvas Jonas Bružikas

Visiems Lietuviams Amerikoje Idomia Rašo
Iš Tremtintystės!

Jo jaudinantieji laišškai yra spausdinami

"ŽVAIGŽDĖJE"

Skubėkite "ŽVAIGŽDĖJ" užsisakyti!

Kaina – \$1.00 metams.

"ŽVAIGŽDES" ADMINISTRACIJA
488 E. Seventh St., So. Boston 27, Mass.

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Aukos. Mokyklos dažymui suaukuota \$55, jaunavedis Vlovas Davulis \$10.

Bažnyčios taisyklės ir Elzbieta Kleponiai \$100; po \$10 aukavo: Alena Siaurukaite, White Fuel Co., Jonas Paulauskas, Alena Vaicikauskienė, Saleome Strazdauskienė, Amelija Paulauskaitė \$15, Pranas Lingis \$2, N. N. \$50. Ačiū.

Pabėgėlis Vokietijoje Jonas Gintautas, sūnus Viktorijos Petrulytės Gintautienės nori pasiekti Ameriką. Kas ką žino, te apie jo gyvenimą Amerikoje, tuoj praneškite "Darbininko" ofisui.

Tokiu pat reikalu Antanas Norvaiša šaukiasi prietelių. Jis ypatingai ieško Rupeikų. Kas gerai pažįstate Antaną ar kitus Norvaišus jo gimines, praneškite "Darbininko" ofisui.

Rugpj. 17 d., Antanas Gervelis apsiėdė su Ona Arlauskienė, gyv. 44 Antwerp St., Brighton.

DAKTARAI

Tel. TR.OWbridge 6330

J. Repshis, M. D.

(REPSYS)

Lietuvis Gydytojas
278 HARVARD STREET
Kampas Inman art Central Sq.
CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2-4 ir 6-8.

ĮVAIRUS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY

REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. So. Boston 6948

Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, paršams ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.

J. ARLAUSKAS — J. SKINDĖLIS, Savininkai.
220 E. St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausia Užteiga Vyrams ir Moterims yra SOUTH BOSTON CAFE

VINCAS BALUKONIS,
Savininkas

Pagamina gerus lietuviškų pietus, užteigą geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.

258 West Broadway, South Boston, Mass.

Užsakykite Toniką Pas Mus

Pristatom geriausį toniką
Piknikams, Vestuvėms,
Krikštynoms ir visokiems
Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Gravitas Ave.,

Islington Mass.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

DISEASE AND FAMINE IN CHINA

HANKOW, CHINA—Lack of proper food and medicine is apparent in this Chinese baby, afflicted with a bad case of scabies. Through the American Red Cross, new shipments of medical supplies, food, and clothing are beginning to stream into China. (American Red Cross Photo)

LIETUVOS TREMTINIAI DĖKOJA UŽ ŽODYNUS

Siomis dienomis p. Vincas Balukonis, So. Boston Cafe, 260 W. Broadway, So. Boston, savininkas, gavo du laiškus iš Vokietijos nuo lietuvių tremtinių su padėka už dovanas — žodynus.

Prof. Vladas Stanka, Pabaltijo Universiteto lietuvis rektorius iš Hamburgo rašo anglų kalba sekančiai:

Dear Countryman,
That is my very pleasant duty to inform you that two books (English - Lithuanian Dictionary), which you have kindly sent to us, have safely reached Hamburg. In the name of the Lithuanian Section of the Baltic University I express our most vivid gratitude for this valuable contribution. All what we need now badly — is the teaching equipment, especially the books. Most of our students (there are now about 350 Lithuanian students) and our professors (there are about 40 members of the Lithuanian teaching staff) assiduously study the English, and all people want dictionaries. You can realize what a God sent gift is your donation.

With best wishes and greetings — V. Stanka.

p. Irena Vaičiulėnaitė, Pabaltijo Universiteto studentė iš Vokietijos rašo sekančiai:

Mielas Broliai,

Aš buvau labai nustebinta, kai vieną popietį pašaukė mane mūsų universiteto Rektorius ir pasakė turėj man dovaną. Kai padavė angliškai lietuvišką žodyną ir paaiškino, kad tai esanti dovana iš mūsų brolių, esančių Amerikoje. Nudžiugau, kad pirmame puslapyje radau ir malonaus siuntėjo adresą. Tuo būdu galiu jums asmeniškai už dovaną padėkoti. Iš tikro tai didelė ir netikėta dovana, nes čia, Vokietijoje, angliškai lietuviškų knygų gauti labai sunku. Nuoširdus ačiū jums! Iš viso, mes čia Vokietijoje gyvenantys lietuviai mūsų ypatingai sunkiose sąlygose jaučiame Amerikos brolių pagūdą ir medžiaginę paramą. Mes niekada to neužmiršime.

Mūsų dabartinis gyvenimas yra labai skurdus. Dažnai tenka nugaliėti daug įvairių materialinių sunkumų. Mes visa esame praradę ir labai reikia pradėti gyventi iš mėsos. Didelis dalykas mums yra Hamburge Pabaltijo universitetas. Čia jau nuo vasa-

rio mėnesio pradėjo rinktis pabaltijiečiai studentai. Apygyvendino mus mediniuose barakuose po septynis, aštuonis, kambarius. Mūsų stovykla yra parke. Aplink žalia, daug gėlių ir dėl to jauku. Universitetas yra atremontuotame muziejuje. Turime apie dvidešimt auditorijų, salę, skaityklą, biblioteką. Biblioteka yra labai menkuta. Knygomis šelpia mus U.S.A., Šveicarija ir Švedija. Visų trijų tautų (latvių, estų ir lietuvių) yra daugiau negu tūkstantis studentų ir apie 150 profesorius.

Jeį jums būtų įdomu, sekančiam laiške parašysiu plačiau apie mūsų gyvenimą čia, akademiniame lagery. Sunku yra su maistu ir drabužiais. Jų mums baisiai trūksta. Mes esame dekingi mūsų užjūrio broliams už kiekvieną atsiųstą rūbėlį. Jūs turbūt sunkiai patikėsite, bet studentai vaikščioja sulopytomis alkinėmis, visai nudėvėtais batais ir dažnai be kojinių — nes nėra iš kur jų gauti. O plytą jos greitai.

Jeį Jūs tai neapsunkintų, prašysiu atsiųsti Amerikoje leidžiamą lietuviškų laikraščių. Mums jie yra labai įdomūs. Aš juos atiduočiau į Universiteto skaityklą, kad visi galėtų pasiskaityti. Taip pat prašau parašyti laišką. Kitame savo laiške pasiūsiu nuotraukų iš universiteto.

Sveikinkit visus užjūrio brolius ir sese nuo mūsų universiteto lietuvių studentų. Mes dėkome jums už paramą!

Jūsų Irena Vaičiulėnaitė.

Iš šių, kaip ir iš kitų jau gautų laišku matome kaip labai įvertina dovanas — knygas ir laikraščius. Siųskime knygas ir laikraščius saviesiems, kurių tik turime adresus. Užprenumeruokime laikraštį "Dar-

NERAMI NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENA FILIPINIEČIAMS

Pirma Nepriklausomybės Diena filipiniečiams amerikiečių prižadėjimu ir Amerikos įstatymu įvyko liepos 4 d. 1946 m.

Filipiniečiai minėjo savo iškilmingą šventę, kada šimtai milijonų kitų aziatų žmonių vis kovojo už savo politines teises.

Siems nelaimingiems filipiniečiams pirmą nepriklausomybės dieną buvo tik simbolius. Ji vis turi žiūrėti į Jung. Valstybes dėl ekonominės paramos. Gauti tą paramą, jie turės duoti militarinių, laivyno ir oro teisių Jung. Val. ir ekonominių teisių Amerikos biznieriams ir Amerikos kapitalui.

1898 m. po vadovystės Emilio Aguinaldo, filipinai sukilo prieš ispanų valdymą tuom pat metu, kada Admirolas Dewey naikino ispanų laivyną Manila Bay. Filipiniečiai tada tikėjo, kad Ispanijos užleidimas šių salų Jung. Valstybėms jiems atneš nepriklausomybę. Kada taip neįvyko, Aguinaldo pulkai vis kovojo už laisvę — šį kartą prieš amerikiečius. Už trijų metų salos buvo "nurašintos" ir civilė valdžia įsteigta. Po to Jung. Valstybės ruošė šiuos žmones dėl savivaldybos.

William Howard Taft buvo salų pirmas civilis gubernatorius. Civilis gubernatorius valdė salas su pagalba prezidento paskirtos komisijos.

1907 m. pirmą legislatūrą buvo įsteigta. 1916 m. pagal Kongreso įstatymą, išrinktas Senatas užėmė vietą komisijos. 1934 m. Kongresas pravedė ir filipinų legislatūrą priėmė įstatymą, kuris parūpino nepriklausomybę 1946 m., ir iki tam laikui buvo savaldomos, bet neturėjo balso svetimuose reikaluose. Pagal konstituciją priimtą 1935 m. filipinai išrinko savo prezidentą. Filipinuose buvo Jung. Valsstybių High Commissioner.

Filipinai tapo nepriklausoma sala blogu laiku, kada visa filipinų ir amerikiečių pastangomis pabu-

bininką, kuris išeina du kart į savaitę. Penumeras kainą \$4.00 metams. Užsakykite "Žodyną", "Šventųjų Gyvenimą", "Naujas Testamentas" ir kitas knygas. Užsakymus siųskite "Darbininko" Administracijai, 366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

SUGRĮŽO IS CHICAGO, ILL.

Pereitą savaitę sugrįžo iš Chicago, Ill., Ona Petrušytė ir Marjona Matuzaitė, kurios aplankė sergancią p. Karlonienę,

davota statyba ir išvystymas buvo karo sunaikinti.

Mūsų Kongresas jau pravedė du bilius, parūpinant ekonominę paramą naujai Respublikai per sekamus sunkius metus. Vienas bilius duoda mokesčius už karo nuostolius ir rekonstrukcijai ir yra iš dalies išpildymas Amerikos karo laiko prižadėjimo netik palyuosuoti salas nuo priešų, bet jas atstatyti. Kitas bilius liečia muitą. Beveik 80% filipinų prekybos buvo su Amerika, todėl naujutėlė respublika negalėtų pakelti maito barjeros.

Manuel Roxas, laimėjo balandžio mėn. rinkimus ir įnauguruotas Filipinų prezidentu gegužės 28 d. ir automatiškai tapo respublikos prezidentu liepos 4 d. Yra narys nacionalistų partijos (didžiausia) ir ji stipriai remia biznis ir žemės savininkai. Darbo ir agrikultūros grupės jo neremė. Ir net dabar vis kovoja.

Administracija turės neišpasakytai daug visokių problemų. Salose yra 43 skirtingos rasinės grupės. Nėra daug maisto. Mažai progreso padaryta atstatyti išnaikintas vietas arba atgaivinti svarbiausias tarnybas kaip transportaciją, telefoną ir elektrą. Yra visokių politinių ir policijos problemų kas link neautorizuotų nešiojimų ginklų, ypač radikalų ūkininkų draugijos Hukbalahap. Tas vardas reiškia "žmonės prieš Japoniją" partiją. Praeitais metais daug susikirtimų įvyko tarpe policijos ir šios grupės. Šie ūkininkai nori kreipti pasaulio dėmesį į filipinų darbininkų vargus, per ilgą laiką jie dirbo kaip vergai didžiuliuose dvaruose turtingų filipiniečių ir senų ispanų savininkų. Tie nesutikimai buvo svarbi dalis balandžio mėn., rinkimų. Negalima spėti šiandien ar Prezidentas Roxas ir jo valdžia rems kokias reformas padėti šiems darbininkams.

Antras rimtas rinkimų klausimas buvo kolaboracija su japonais. Roxas, pats buvo kaltintas už prielankumą japonams, nors ir generolas MacArthur tikėjo į jo patriotiškumą ir lojalumą. Jo priešai jį smerkė. Roxas nedaug kalba, bet stengiasi atgaivinti jo šalies beveik sunaikintą ekonomiką. Net ir prieš jo inauguraciją jis sutiko daug opozicijos nuo tų filipinų,

kurie netik nenori, kad socialės sąlygos būtų kokios buvo prieš karą, bet nenori savo šalies ekonominio nusileidimo Jung. Valstybėms. FLIS.

AMERICAN RED CROSS

kurie netik nenori, kad socialės sąlygos būtų kokios buvo prieš karą, bet nenori savo šalies ekonominio nusileidimo Jung. Valstybėms. FLIS.

Lietuvos Partizanų Pasipėjimas

New York (LAIC)—Partizanų veikimas Lietuvoje, matyti, tiek įsigalėjęs, kad net Lietuvos teatrų sceną okupantai naudoja liaudžiai prieš partizanus nustatyti. Pav. "Komjaunimo Tiesa" ir Liaudies Kūrybos Namai nepersenai išleido naują Dauguviečio pjesę "Laimė". Jojo vaizduojamos vokiečių okupacijos paskutinės dienos ir partizaninio judėjimo užuomazga, tuo ji dirbtinai risant su vokiečiais. Veikalas 34 puslapių, išspausdintas "Spindulio" spaustuveje Vilniuje.

ĮVAIRUS SKELBIMAI

Reumatiški Skausmai

Dekano Galinga Mootis, sudaryta iš daug skirtingų elementų, turi savyje galingą šilumą. Sildydama galingai, išartins Reumatinius skausmus, rankų, kojų skaudėjimą ir tirpimą, dieglius, šaltį. Daugumai žmonių pagelbėjo ir tamstai pagelbės. Nelaik ilgai, ale tuojuos įsigyk DEKEN'S OINTMENT, arba rašykite į dirbtuvę. Kaina 2-oz \$1.00; 4-oz \$2.00. Ekstra didelė dėžė 16-oz \$5.00. DEKEN'S OINTMENT CO. P. O. Box 646, Newark 1, N. J.

Vaistas AZIVA

Šis vaistas yra geras nuo mėsos ir ugnies nudegimų. Labai gelbsti nuo nušutimo. Turėkite juos savo namuose, kad nelaimė įvykus gautumėte pagalbą. Atsitikus nuleidimui reikia parikyti akpetaitę į Azivą ir kloti prie žaizdų ir pamatysite kaip greitai gausite pagalbą. Užsakymus atsiųskite:

AZIVA
295 Silver St., 2-nd fl.
So. Boston 27, Mass.

So. Boston Furniture Co.

Matrasai naujai perdirbami. Kainos pranešama iš anksto.
380 1/2 West Broadway,
Tel. SOU 2758
Jūsų kreditas geras.
Pristatymas skubus.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBININKĖ
Lietuvių Graboriai ir
Balsamotojas
Turi Notaro Teles
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOU Boston 2580
Sėdus gyvenamoji vieta —
838 Dorchester Ave.
Tel. COLumbia 2897

CASPER

FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Lietuvių Graboriai ir
Balsamotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dienų ir Naktį
Nepriklausomai ir Bejėgiam
Tel. SOU Boston 1407
SOU Boston 6888

ZALETSKAS

FUNERAL HOME
684 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamotojai
Patarnavimas dienos ir naktį
Kopijima lietuviškos daktel
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 6818
SOU Boston 6888

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR. JOS PO GLOBIA MOTINOS SVČ.

Pirminkinė — Eva Markienė,
625 E. 8th St., So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirminkinė — B. Gailūnienė,
Prot. Rašt. — Ona Ivaskienė,
440 E. 6th St., So. Boston, Mass.
8 Winfield St., So. Boston, Mass.
Finansų Rašt. — R. Čiulienė,
29 Gould St., W. Roxbury, Mass.
Tel. Parkway — 1894-W
Izdininkė — Ona Stanilūnaitė,
177 West 7th St., So. Boston, Mass.
Tvaikdarė — Ona Krassauskas,
11 Springer St., So. Boston, Mass.
Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė,
110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare. Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininką.

SV JONO EV. SL. PASALPINES DRAUGIJOS VALDYBA

Pirminkas — Juozas Svagėdys,
601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirminkas — Pranas Teitelis,
708 E. 8th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Ginecchis,
8 Thomas Pl., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaskas,
440 E. 6th St., So. Boston, Mass.
Izdininkas — Stasys K. Griganiavicius,
699 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zalkis,
787 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

REIKALINGA C. F. HOVEY

CO. Counter merginos. Atsiųskite pas Miss Brown, Employment ofisan, 3-čios lubos. (16-23)

REIKALINGA Book binders

vyrai operuoti rounding & Backing mašinas. Unijos sąlygos. Nuolatinis darbas. George Coleman Co. 470 Atlantic Ave., Boston. (—23)

REIKALINGA pagalbininkės

dirbti knygriškloje. Rankiniai siuvėjai. Taipgi patyrusieji darbininkai reikalingi dirbti įvairiuose departamentuose. Atsiųskite: George Coleman Co., 470 Atlantic Ave., Boston. LIB 4060. (—23).

Literatūros Skyrius

Tajo Kalno Didvyris

Iš Tolimųjų Kraštų "Misių" Apysakos Jaunimui

Balduin Rambo, S. J.
Išvertė R. Krasauskas

3. Aukšas! aukšas!

— Duokit čia, aš jums delės, truputį žibėjo nuo perskaitysiu! Mikalojus I, žarijų šviesos. Paragvajaus karalius. — Gal tu pats esi vienas Toniko apšluostė auksinį ju? — juokėsi vienakis Ze ir įsižiūrėjo. — Tai yra dalelė, kad laukiniai, beardami, sudaužydavo arklius malonoms, užmušdavo jaučius ir išsikeldavo mėsą.

— Bet karas, jėzuitų karas, — prikišo Ribeiro, Karlo draugas. — Aš pats dalyvavau jėzuitų kare ir buvau pono Pedro de Ceballos kariuomenėje. Aš tau sakau, jei padres naudingi bent viena piršteli ir iššauktu du šimtu aštuoniasdešimt tūkstančių guaraniečių į karą, jie varžingą mūsų tūkstančio vyrų būrį sutryptų į dulkes.

Ką indėnai padaro, jei jiems jėzuitai vadovauja, jūs patys žinote. Juk jūs esat paulistų papodėninkai. Paranos upė atslaukdavo šimtai narsių vyrų apiplėsti krikščionių sodvų. Jėzuitų broliai padarė iš bambuko medžio armatas, aptraukė jas oda ir pastatė ant upės kranto. Pirmas šūvis paskandino tris laivelius. Nė vienas paulistų nesugrįžo namo. Kiti visai liūdesi medžioje vergus pietuose.

— Apie guaraniečius tai tiesa, kai jie kariauja, — kalbėjo susimąstęs senas riograndietis, tigrų medžiotojas, Julio Dornelles, kurs tik dėl medžioklės buvo prisidėjęs prie šio žygio. — Sakramento kare jėzuitų atsitišindėnai, kad pagelbėtų ispanams, labai puikiai kovojo. Krito jų daugiau kaip 600. Ir kai vieną dieną papirktais anglų laivais emė šaudyti į tvirtovę, Don Pedro de Ceballos pastatė guaraniečius prie patrankų. Po keleto šūvių laivas išlėkė į orą.

Padres nenorėjo kovoti prieš karalių, priešingai: su kryžiumi rankoje ragino laikytis ramiai. Bet išvaryti iš savo tėvynės indėnai buvo taip suerzinti, kad nieko daugiau nebeklausė. Pradėjo karą; kariavo be plano, tas aiškiai rodo, kad jėzuitai ne vadovavo. Kitaip, vargas mums! — Tikra tiesa, — šaukė Fabricio Kaldiera, — bet taip pat tiesa, kad jėzuitai be galo turtingi. O tik tai mums svarbu. Karlas, matydamas savo drąsaus pasirodymo pasisekimą, patenkintas kalbėjo toliau: — Sutinku, kad padres turi šimtus tūkstančių galvijų, surenka milžinišką

išmire. Jie turėjo ir sandėlius raibinti, nes laukiniai viską lėbavo per vieną dieną suvalgo. Juk atsitikdavo kartais, kad laukiniai, beardami, sudaužydavo arklius malonoms, užmušdavo jaučius ir išsikeldavo mėsą.

— Bet karas, jėzuitų karas, — prikišo Ribeiro, Karlo draugas.

— Aš pats dalyvavau jėzuitų kare ir buvau pono Pedro de Ceballos kariuomenėje. Aš tau sakau, jei padres naudingi bent viena piršteli ir iššauktu du šimtu aštuoniasdešimt tūkstančių guaraniečių į karą, jie varžingą mūsų tūkstančio vyrų būrį sutryptų į dulkes.

Ką indėnai padaro, jei jiems jėzuitai vadovauja, jūs patys žinote. Juk jūs esat paulistų papodėninkai. Paranos upė atslaukdavo šimtai narsių vyrų apiplėsti krikščionių sodvų. Jėzuitų broliai padarė iš bambuko medžio armatas, aptraukė jas oda ir pastatė ant upės kranto. Pirmas šūvis paskandino tris laivelius. Nė vienas paulistų nesugrįžo namo. Kiti visai liūdesi medžioje vergus pietuose.

— Apie guaraniečius tai tiesa, kai jie kariauja, — kalbėjo susimąstęs senas riograndietis, tigrų medžiotojas, Julio Dornelles, kurs tik dėl medžioklės buvo prisidėjęs prie šio žygio. — Sakramento kare jėzuitų atsitišindėnai, kad pagelbėtų ispanams, labai puikiai kovojo. Krito jų daugiau kaip 600. Ir kai vieną dieną papirktais anglų laivais emė šaudyti į tvirtovę, Don Pedro de Ceballos pastatė guaraniečius prie patrankų. Po keleto šūvių laivas išlėkė į orą.

Padres nenorėjo kovoti prieš karalių, priešingai: su kryžiumi rankoje ragino laikytis ramiai. Bet išvaryti iš savo tėvynės indėnai buvo taip suerzinti, kad nieko daugiau nebeklausė. Pradėjo karą; kariavo be plano, tas aiškiai rodo, kad jėzuitai ne vadovavo. Kitaip, vargas mums!

— Tikra tiesa, — šaukė Fabricio Kaldiera, — bet taip pat tiesa, kad jėzuitai be galo turtingi. O tik tai mums svarbu. Karlas, matydamas savo drąsaus pasirodymo pasisekimą, patenkintas kalbėjo toliau: — Sutinku, kad padres turi šimtus tūkstančių galvijų, surenka milžinišką

— Aš dėkingas už tai Tau — manai mylimai, Ne iš lauko gėlių Pagaminsiu puokštės, Bet iš žodžių dailių Vis bepinsiu eiles.

Jei kas man pavydės To vainiko garbės, Aš neverksiu — tikrai Jį plėšiu karstan, Ir užvožęs tvirtai, Palydėsiu kapą.

M. Gustaitis.

Tokandio mėnulio jaukioje šviesoje jis ir ji: laivelyj supės be irklų... Skambėkit, lanklės, ant bangų, skambėkit liūdesiu giliu, dabar širdy mano žaizda, ir ne užgis ji niekada...

Vėl Ateis Diena

Vargingojo bakužėje dūgia ratelis verpia močiutę, prie josios vaikelis. Ir baimės pilna, ir troškimų didžiųjų, ji verpia ir moko vaikelį raidžių.

Toks mielas ir savas lietuviškas raštas, Jo trokšta, kaip oro, paniekintas kraštas. Nebaido močiutės trėmimas klaidus lietuviško rašto ji moko vaikus.

Vargingojo bakužėje ratelis menkutis prieš milžiną stojo — laimėti ar žūti! Šventorių žandaras dalina visiems maldaknyges, spauistas rusų raidėm.

Bet jokia galia mus tada neigrasė priimti tuos nuodus lietuviškai dvasiai. Nuėjo tos knygos slaptiniais keliais — liepsnoję po puodais karštais pagaliais.

I vargo mokyklą ratelio šešėly sudužė mus prieš troškimai išlėk... Dažnai akademijų kilniųjų metu i praeitį garsią aš žvilgsnį metu.

Vėl mūsų dangus pragiedrulių nemato, vėl priešas mus nuodyt klasingai suskato vėl skiepija sielai chimėrų ligas, vėl siūlo mums atnešto stabo knygas.

Pažistam tave, negudrus apgavike! Kirilių šposai vėl liks nepavykę. Sugriuvo carai — ir ateis vėl diena, kai tarsim, kentėti mums jau gana!

Kastytis

daugybę herma-mate. Bet ką už ją gauna, atiduoda ispanų karaliui, kaip duoklę, o galvijų bandos — na, jūs patys žinot, kiek indėnas valgo arba, geriau sakant, eda. Kai kuriuose kaimuose per dieną užmušama tam 20 ar 30 jaučių.

— Ir pasakojimas apie karalių Mikalojų ne tiesa, — patvirtino guaranietis Imbrisuba iš Paragvajaus. — Aš pats pažinau "karalių". Jis buvo kazike mano tėviškėje. Kastuvu, garbinčiau negu mes, užsidirbdavo duona. Paskui tapo savo darbininku vadu. Žmonės jį vadindavo "mburabicha". tai reiškia karalius. Ispanai tuo laiku pamatė, kad jis tikrai karalius, ir išpūtė dalyką.

Monetas su įrašu taip pat sufalsifikuotas. Aš pažįstu tą ispaną, kurs atvežė monetas iš Europos, kad tik būtų proga įtarti jėzuitus. Kaip prityręs aukso ieškotojas, aš žinau, kad Paragvajaus pelkėse, gal būt, užtenkamai yra varlių, bet ne aukso. —

Sutartinis Toniko priešų pasirodymas padarė didelį įspūdį. Aštuoni vyrai stėjo už Karlo Aguyarą. Šis sumanė visai išjuokti senį.

— Toniko, — pradėjo jis, — anksčiau buvo turtų ieškotojas Rio Grande do Sul. Vieną dieną nusivedė jis

savo žmones į jėzuitų bažnyčią, manydamas rasti po grindimis paslėptą turtą.

Jo draugai darbavosi išsijusę. Toniko stovėjo užsitaisęs šautuvą ir pasiryžęs nudėti kiekvieną, kurs mėgintų pasiimti bent vieną dulkelytę aukso. Iškrėtę beveik visą bažnyčią, jie užtikto didelį akmens dangtį su neįskaitomu užrašu. Godžiu žvilgsniu priėjo Toniko, nuvijo visus šalin ir įsakė atvesti kelius jaučius, kad nutrauktų dangtį. Kai akmuo buvo atristas, Toniko ir visa gauja šoko į skylę. Bet greit iš duobės pasigirdo didelis riksmas. Visi išsiritę net juodai aplinė kandantomis skruzdėlėmis. O kad jį būtumėt tuomet matę tą žilabarzdį, kaip jis čia ant vienos, čia ant kitos kadrilį šoko, kaip jam vienos skruzdės gnaibė barzdą, kitos sprandą, kad net kraujas bėgo! Ir kitiems tas pat buvo. Pagaliau, nebegalėdami apsiginti, šoko į vandenį. Jei to nebūtų padarę, būtų nelikę sveikos vietelės kūne. Kai išlipo iš vandens, nutvėrė jie Toniko, egrokai įklojo rykščių ir paleido. Kitą rytą išėjo kiekvienas iš savo ūkį gyvulių prižiūrėti. Toniko atvyko pas Felipe ir tiek ištepė vado smakrą medumi, kad šis, atrodo, proteolio nebevaldo.

(Bus daugiau)

AUSROS VARTAI

Iš idomiausių ir svarbiausių istorinių, kultūrinių ir religinių momentų, ne tik Vilniuje, bet ir visoje Lietuvoje, plaudžiai susijusių su valstybės ir vėliau jos sostinės istorija, yra Aušros Vartų švenč. Panelės Marijos stebuklingasis paveikslas, Aušros Vartai, dėl savo stebuklingo paveiklo, plačiai žinomi net Vakarų ir Rytų Europoje. Tai lietuviškas Liurdas.

Šiaja proga pažvelgsime į Aušros Vartų istoriją, paveiklo išvaizdą ir jo gerbimą.

1503 metais Vilniaus miestas buvo apsuptas mūru, kuriame buvo įtaisyti penkeri vartai su bokštais, kuriuose diena naktį budėjo sargyba. Vieni iš tų vartų, vadinami Aušros Vartais, buvo aukščiausiam tu fortifikacijų punkte, pačiame miesto gale, navojinėjusioje vietoje. Miesto Taryba virš tų vartų angio naltalpino šv. Panelės paveikslą, kurį 1626 m. pavadė čia pat isikūrusiu karmelitu globai. Tėvai karmelitai tame hokšte irenė konyčią.

Taigi Aušros Vartų konyčią sudarė iš mūro vartų ir ant in esančios konyčios. Lietuvos brangenybė — Aušros Vartų paveikslas, vėrė rusų okupacinės ir dvasinės valdžios aki. Stačiatikių metropolitas Juozas Siemaška ruošėsi

NE, NENORIU SAPNŲ

Ne, nenoriu sapnų, Vien tiesos ir darbų; Be atilsio noriu kariauti, Ir tada vien tikrai, Kad sušvilpi žaibai, Galiu pilną dvasią atgauti!

O vienok kaip kada Nuliūdimo našta Lyg spaudžia, lyg širdį graužia Vakarinė žvaigždė, Ar užgirsta giesmė I tolimą šalį vadina!

Kur lakioja mintis? Ko taip žiba akis? Kam ašaros veržias ir byra?

Aš patsai nežinau, Tik Aukščiausio prašau, Kad stiprintų silpstantį vyrą.

Kad nekartą sunku, Skųsčiaus lūpu kraštu, Kam širdį Aukščiausias man davė?

O vienok gal be jos Ant šios žemės šaltos Poetos negims nesapnavė.

Maironis.

ta paveikslą paelemž. Prie savo testamentu, rašyto 1860 m., jis pridėjo laiška carui, prašydamas, kad jis isakytų jo kūna palaidoti Vilniaus stačiatikių šv. Dvasios vienuolyne ir čia pat vienuolyno cerkvyje pakabinti Aušros Vartų paveikslą. Penkiais metais vėliau, būtent 1865 m. kovo mėnesį Lietuvos Diktatorius M. Muravjovas nutarė uždaryti Aušros Vartų konyčią. Nutarimas nebuvo įvykdytas, nes kovo mėn. 19 d. jis netikėtai buvo atšauktas į Petrapilį. Aušros Vartų Dievo Motinos stebuklingasis paveikslas iškilmingai popiežiaus vardu ir įgaliojimu buvo vainikuotas 1927 m. liepos 2 d., dviem aukso vainikais.

Paveikslas pieštas ant aštuonių sujungtų ažuolinių lentų. Jis turi visą italų renesanso žymų. Panelė atvaizduoja beklaidikio. Rankas laiko sudėjusi ant krūtinės kryžiaus, galvą truputį nelenkusi į dešinę, akys jį nukreipusios. Veidas kiek raištas, ryškūs, pilnas ramybės meilumo, ramumo ir šviesumo, alysi čia pilnos galvestingumo. Veidė spalva gyva, rusva. Šv. Panelės galva apsupta sidabriniai spinduliuojančia aureole. Išskyrus rankas ir veidą, visą paveikslą dengia sidabrinis rūbas. Tas rūbas, tai 17 amžiaus vilniečių auksakalių darbas, iškalntas, auksuotas ir išpuostas plastiskai išvadziotomis baroko stiliaus rožėmis, tulpėmis, krizantemomis ir gvazdikais. Sudėtas iš trylikos dalių. Meno atžvilgiu šio rūbo vertė labai didelė.

Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslas emė garbėti kaip stebuklingas 17 amžiuje. Aplink paveikslą konyčioje žiūrovo dėmėsį patraukia gausiai iškabinčiai įvairūs sidabriniai ir auksiniai įžadai, kurių yra apie 14,000. Tai tikinčiųjų atsidėkojimas už rautas malones. Į Aušros Vartus kasmet vyksta maldininkų būriai net iš labai tolimų vietų. Senų parvočių niekas neina ir nevažiuoja pro tuos vartus nenusiėmęs skribelės ar kenurės. Tos taisyklės laikosi ir nekatalikai. Aušros Vartų šv. Panelės garbę savo raštuose skelbė poetai: Adomas Mickevičius, Julius Glovackis, Liudvikas Kondratavičius, Jonas Mačiulis - Maironis, Motiejus Gustaitis ir k.

HUMAN GUINEA PIG — William Parker, 46, Los Angeles, Calif., radio commentator and lecturer, notified President Truman he is willing to sacrifice himself during atomic bomb tests. In answer to protests against the use of dogs and other animals in the experiment, Parker said he has always meant to offer his body to science and "now's as good a time as any."

Lietuvos sūnūs ir dukros, likučius šien sukrovę į vežimus, traukdami namų link dainuoja: "Atskrend sakalėlis per žalią girėlę, atmušė sparnelius į sausą eglę. Pažiūrėk, mergelė, į sausą eglėlę, kai pradės žaliuoti, tai tu būsi mano..."